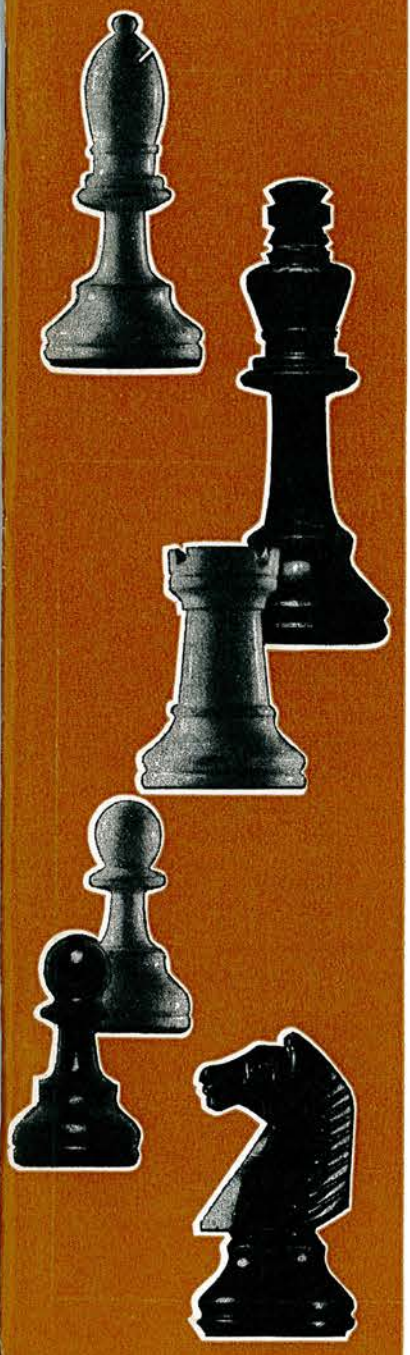
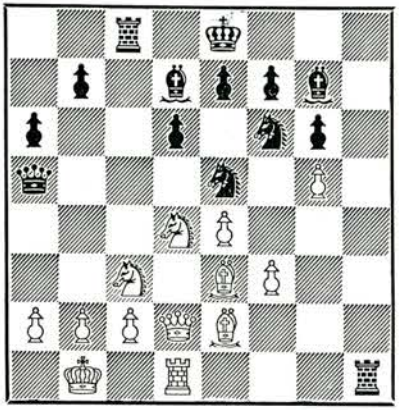
Tidskrift för SCHACK 6

Årgång 75 • Augusti • 1969

Svart har slagit torn på h1. Vad händer?

SM i Sundsvall

*

Reportage från Nordiska Mästerskapet

*

De återstående partierna från VM-matchen

*

Tidskrift för SCHACK

Officiellt organ och medlemsblad
för Sveriges Schackförbund
Box 7123, 402 32 Göteborg 7
Postgiro 60 46 34

Tidskriftskommitte:
Ansvarig utgivare Fil. dr Eric Uhlin, tel. 0303/102 51
Ekonomichef Arne Berggren, tel. 031/14 64 54
Redaktion Bertil Gedda, tel. 031/53 81 04
Ägare Sveriges Schackförbund
Prenumerationspris inom Europa Kr. 25:—, utom Europa $ 6:—

INNEHÅLL

	sid.		sid.
Inbjudningar m.m.	165	Utlandet	177
Omslagsdiagrammet	165	Distriktsnytt	178
Kongressen	166	Kring NM i schack	180
SM 1969	168	Ole Jakobsen nordenmästare	181
Rekordläger i Medelpad	172	Korr-schack	183
Jaan Eslon ny juniormästare	173	Partier	184
Så säger läsekretsen	174	Kommentarer till kommentarer	193
Träningsmatcher	174	Studier	194
Litet SM-pytt i panna	175	Problem	195
Efterskörd från VM-matchen	176		

MAX EUWE

är ett välkänt namn för den schackintresserade svensken. Euwe var ju världsmästare en gång. Mest känd torde han dock vara för sina schackböcker, där spelöppningarna har en framskjuten position. Hans välkända 12 delar öppningsteori går ju sedan många år inte att få komplett på svenska då flertalet är slutsålda.

Nu skall en ny utgivningsserie av böckerna starta i höst och först kommer del 10 som i huvudsak omfattar Spanskt.

Pris 11 : 80 exkl. moms.

Kan beställas redan nu från

SKÅNES SCHACKFÖRLAG

Box 22016, 20063 Malmö 22 Postgiro 63 19 45 Tel. 040/545 03, 45 26 10

Lagturnering i Köpenhamn

I likhet med turneringen 1967 inbjuder Københavns Skak Union till sin turnering för 4-mannalag, öppen för danska, svenska, norska och tyska klubbar. Det är tillåtet att ha två reserver, och man spelar 8 ronder Monrad. Speltid: 20—21 september med start lörd. den 20 kl. 9. Spelplats: Domus Technica, Ved Stranden 18, 1061 København K.

Betänketiden är 3/4 timma för spelare och parti. Flera lag från samma klubb kan deltaga. Priser: 500, 400, 300, 200, 100 och vidare till de bästa icke seedade lagen: 300, 250, 200, 150, 100. Vidare individuella priser.

Startavgiften D. Kr. 90 per lag insättes samtidigt med anmälan, som senast den 1 sept. 1969 skall tillställas Gert Jacobsen, Nørrekaer 74 K, 14. sal, 2610 Rødovre. Postgiro 8 72 51.

Önskas inkvartering, kan man vända sig till Viktor Sørensen, H. C. Ørstedsvej 68, 4 tv, 1879 København V. Tel. (01) 35 00 08. Uppgiv prisklass samt datum för ankomst och avresa.

SCHACKFUSION

Skänninge Schackklubb och Mjölby Schacksällskap har beslutat att gå samman till en förening. De båda klubbarna föregår därmed med gott exempel den förestående kommunsammanslagningen mellan Skänninge och Mjölby.

Namnet på den nya klubben blir Schacksällskapet ALLIANS och en interimstyrelse har tillsatts med följande utseende: Olof Uller, Mjölby, ordf., Eric Johnson, Skänninge, vice ordf., Sixten Kennerud, Skänninge, sekr., Rune Fjellström, Mjölby, vice sekr., Steen Johansson, Mjölby, kassör och Otto Fors, Skänninge, vice kassör.

30.000-VALLEN SPRÄNGD

I Sveriges SF:s Årsbok angavs medlemsantalet för förbundets hela verksamhet till 29.708. Häri var dock de 684 medlemmarna i TfS:s Kamratförbund ej medräknade, varför det verkliga antalet uppgår till 30.392. Postgirokontot till TfS skall vara 60 46 34 och ej 69 46 34 som felaktigt anges i annonsen i Årsboken.

†

HARRY ARNEK

Den 2 maj avled Harry Arnek i en ålder av 62 år. Arnek, som efterlämnar minnet av en mycket fridsam och sympatisk person, var vid sitt frånfälle ordförande i Malmö Schacksällskap sedan 15 år tillbaka samt kassör i Skånes Schackförbund och styrelseledamot i Malmö Schackförbund.

Erik Mossborn

Skolungdomens ind. riksmästerskap

spelas på Idrottens Hus i Hälsingborg med början fred. den 26/9 kl. 18 och avslutas den 28/9. Anmälan med uppgift om skola och ålder samt uppgift om gruppförläggning önskas skall insändas till kansliet i Stockholm senast i mitten av september.

OMSLAGSDIAGRAMMET

Ställningen är från ett simultanparti, som Tal spelade med de vita pjäserna för en tid sedan. Fyrverkeriet flammar upp redan i spelöppningen efter dragen:

1. e4 c5 2. Sf3 d6 3. d4 cXd4 4. SXd4 Sf6 5. Sc3 g6 6. Le3 Lg7 7. f3 Sc6 8. Dd2 Ld7 9. 0—0—0 Da5 10. Kb1 Tc8 11. g4 h6 12. h4 a6 13. Le2 Se5 14. g5 hXg5 15. hXg5 TXh1

Diagramställningen. Och nu kommer den verkliga överraskningen!

16. gXf6!! TXd1† 17. SXd1!!

Nu hotar både DXa5 och fXg7, varför svart är tvingad att slå på d2.

17. — DXd2 18. fXg7

Och nu hotar framför allt 19. g8D matt!

18. — Kd8 19. g8D† Kc7 20. DXc8† LXc8 21. LXd2 Uppg.

Svartspelaren kunde bara konstatera, att Tal hade två pjäser mer — hur det nu gick till.

KONGRESSEN

Tävlingsbestämmelserna blev dominerande tema vid SSF:s 53:e kongress, som ledcles av förbundets hedersordförande Folke Rogard. Ämnena var allsvenska serien, reglerna för landsförbundets individuella tävlingar, regler för avdömning av partier och införande av SM i snabbschack.

Till ny förbundsordförande efter Nils Kellgren, som flyttat till Schweiz, valdes enhälligt överdirektören Birger Öhman, Stockholm.

Efter hälsningsanföranden av ordföranden i Medelpads SF, Knut Wiklund, och drätselkammarordföranden Ivar Nordlander samt minnesord över de bortgångna framstående medlemmarna Gustaf Collijn, Olof Sterner och Ored Karlin vidtog de egentliga förhandlingarna.

Rutinärendena avverkades snabbt. Cs fick ansvarsfrihet, det blir oförändrade avgifter och arvoden och eftersom lottförsäljningen utvecklats gynnsamt beslöt kongressen ansöka om nytt lotteri med 90.000 lotter, vilket innebär en ökning med 10.000.

Det preliminära beslutet att förlägga 1970 års SM och kongress till Nässjö bekräftades. Eftersom någon formell inbjudan för 1971 inte förelåg, fick Cs i uppdrag att fatta preliminärt beslut om ort. Skellefteå har anmält intresse för uppgiften.

Rapporter lämnades om den slutförda allsvenska serien, om de förestående nordiska mästerskapen och JVM, om rekryteringskampanjen, om landsförbundets nya kontorslokaler samt om den av Cs utförda undersökningen beträffande det svenska schacklivets organisation. Sistnämnda rapport föranledde en kort diskussion om rätten för grannländernas gränsbefolkning att anslutas till de svenska schackorganisationerna och att deltaga i svenska tävlingar. Det framgick att kongressen önskade en generös tillämpning av gällande bestämmelser.

Ungdomsinstruktören Lars Bäckström uppehöll sig i sin rapport särskilt vid möjligheterna för distriktsförbunden och föreningarna att få landstingsbidrag. Han konstaterade att flertalet landsting i södra och mellersta Sverige lämnar bidrag och att samma inställning nu är på marsch i de nordliga delarna av landet. Skolschacket har blivit en stor framgång och i den senaste finaltävlingen var 23 av landets 26 distriktsförbund representerade.

Cs förslag till regler för avdömning av partier antogs. De återfinnes på sid. 56 i årsboken för 1969.

Däremot led Cs nederlag i fråga om sitt förslag om utökning av grupperna i klass I och II till 12 deltagare. Vad som är infört i årsboken på sid. 55 äger således inte någon giltighet. Efter lång debatt, där bl.a. framfördes yrkanden om att mästarklassen skall spela enligt Monrads system, beslöt kongressen att i stället skärpa nedflyttningsbestämmelserna. Efter de nu avslutade tävlingarna flyttas en spelare ned en klass, så snart han i SM-tävling eller sanktionerad turnering inte uppnår 45 vinstprocent eller 50 vinstprocent minus 1/2 poäng. Chansen att reparera ett dåligt resultat vid nästa tävlingstillfälle har således slopats. Kongressmajoriteten fann det viktigare att öka rörligheten mellan klasserna än att slå till spärrar mot uppflyttning för att lösa de problem som ansvällningen av de högre klasserna medfört.

Kongressen beslöt vidare att införa ett officiellt SM i snabbschack med 20 minuters betänketid. Det blir en viss begränsning av antalet deltagare i sluttävlingen men det blir distriktsförbundens sak att avgöra hur uttagningen skall ske. Detaljerade regler utarbetas av Cs.

Cs hade i elfte timmens femtionionde minut upprättat ett förslag till allsvensk serie 1969/70, ett förslag som fick ett — med tanke på tidigare motsättningar i denna fråga — välvilligt mottagande. Det blir föreningslag om 8 spelare. Div. I skall omfatta 2 grupper om vardera 8 lag och div. II 4 grupper ävenledes med 8 lag i varje grupp. De två sist placerade lagen i div. I-grupperna flyttas ned och segrarna i div. II flyttas upp. Startavgiften blir 400 kr, reseersättning skall utgå med 70 öre per landsvägsmil och spelare oavsett färdsätt och anmälningstiden utgår den 10 september.

Vid kongressen förrättades prisutdelning för allsvenska serien, förgrupperna i JSM och rekryteringskampanjen.

Jakob Ekelund, som lämnade centralstyrelsen, valdes enhälligt och under starka applåder till hedersledamot i landsförbundet. Ävenledes avgående Cs-ledamöterna Nils Kellgren och Harald Norell hade genom Cs-beslut tilldelats Collijn-plaketten i guld. Norell var närvarande och fick liksom Ekelund under bifallsyttringar från kongressen mottaga sin utmärkelse ur Folke Rogards hand. Kellgren är utomlands och får sin plakett senare. Applåder fick han i alla fall.

Den nye förbundsordföranden Birger Öhman

Valen

Centralstyrelse: Ordf.: Birger Öhman, Stockholm. 2:e v. ordf.: Sören Björnlert, Boxholm. Ledamöter: Henry Andersson, Stockholm, Olov Carlberg, Örebro, C. G. Carlsson, Nässjö, Tore Johansson, Klemensnäs, Sven Klerstam, Malmö, Wilhelm Lindström, Norrtälje, Ernst Åhman, Göteborg och Torsten Östlund, Stockholm. Suppleanter: Sture Hedberg, Stockholm och Gösta Nilsson, Sandared.

Revisorer: Rolf Pålsjö och Anders Svensson, båda Göteborg, med Hans Göran Franck, Stockholm, och Nils Lindwall, Linköping, som suppleanter.

Nordiska SF: Birger Öhman och Ernst Åhman.

FIDE: Folke Rogard med Birger Öhman som suppleant.

ICCF: Erik Larsson, Nykvarn.

Ungdomskommittén: Ordf.: Sixten Eriksson, Stockholm. Ledamöter: Birger Elm, Lessebo, Tore Johansson, Klemensnäs och Harald Norell, Södertälje.

Valberedning: Börje Jansson, Norrtälje, och Thord Utterman, Stockholm.

E. Å.

☆

SVERIGEMÄSTERSKAPET 1969

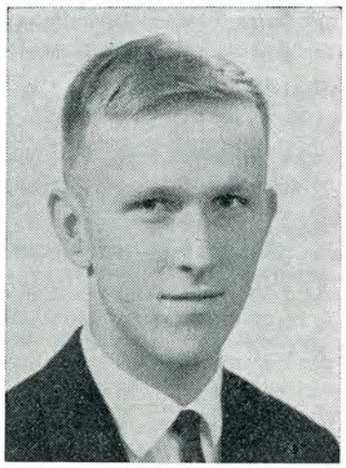
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	po.	plac.
1. Bengt Andersson	—	½	0	½	½	0	1	0	0	1	1	1	0	½	1	½	7½	9
2. Bengt Hörberg	½	—	1	1	½	0	½	0	½	0	½	0	½	½	0	0	5½	13
3. Ove Kinnmark	1	0	—	1	½	½	½	½	0	1	1	½	½	0	½	1	8½	4
4. Ernst Åhman	½	0	0	—	0	0	0	½	0	1	½	0	0	0	½	1	4	16
5. Hans Ek	½	½	½	1	—	½	½	½	½	½	½	0	½	1	½	½	8	8
6. Zandor Nilsson	1	1	½	1	½	—	½	0	½	½	½	½	½	1	½	0	8½	6
7. Åke Olsson	0	½	½	1	½	½	—	½	½	1	1	1	1	1	½	1	10½	1—3
8. Ulf Andersson	1	1	½	½	½	1	½	—	½	0	1	1	½	1	½	1	10½	1—3
9. Börje Jansson	1	½	1	1	½	½	½	½	—	0	1	1	½	½	1	1	10½	1—3
10. Bengt Ekenberg	0	1	0	0	½	½	0	1	1	—	½	0	½	1	1	½	7½	10
11. Ove Alfredsson	0	½	0	½	½	½	0	0	0	½	—	0	½	1	0	½	4½	15
12. Kristian Sköld	0	1	½	1	1	½	0	0	0	1	1	—	½	½	1	0	8	7
13. Lennart Ljungqvist	1	½	½	1	½	½	0	½	½	½	½	½	—	1	½	½	8½	5
14. Sven Platzack	½	½	1	1	0	0	0	0	½	0	0	½	0	—	0	1	5	14
15. Reedik End	0	1	½	½	½	½	½	½	0	0	1	0	½	1	—	0	6½	12
16. Martin Johansson	½	1	0	0	½	1	0	0	0	½	½	1	½	0	1	—	6½	11

SM 1969

SM 1969 såg ett tag ut att bli Åke Olssons enmansföreställning. Sedan han börjat med fem raka och i sjätte ronden spelat remi, hade Åke ett försprång på 1½ poäng före Z. Nilsson, Ulf Andersson och titelförsvararen Börje Jansson. Ingen hade väl trott att han i detta gynnsamma läge som vit skulle förlora mot Bengt Andersson, vilken vid det laget spelat fyra remier och fått två nollor. Men det gjorde han och eftersom Z vann mot Hörberg hade ledningen plötsligt krympt till en futtig halva. Ställningen för de främsta var: Åke Olsson 5½, Z. Nilsson 5, Ulf Andersson och Börje Jansson 4½, Ove Kinnmark och Reedik End 4.

I åttonde ronden remiserade Åke mot Hörberg och Z mot Kinnmark medan både Ulf och Börje vann. Åke höll sitt halvpoängförsprång, men nu hade han tre man i hälarna. Nionde ronden, söndagens andra, blev resultatmässigt raffinerad. Åke Olsson spelade som vit remi mot Kinnmark och det gällde, om någon av de tre närmaste medtävlarna kunde vinna och därmed nå samma poäng. Alla tre hade vit. Alla tre vann! Ställningen på övre halvan hade blivit: Z, Åke, Ulf och Börje 6½, Kinnmark, Ek och Ekenberg 5, Ljungqvist 4½. Sex ronders hetsjakt återstod.

Z släppte snart kontakten. T.o.m. tionde ronden var han obesegrad men ett spelöppningsfel mot Martin Johansson i elfte och ett oöverlagt damutfall mot Ulf Andersson i trettonde ronden kostade två dyrbara poäng. Ekenberg sackade också efter

Börje Jansson

Ulf Andersson

och tog inte mer än 2 poäng i de sex sista ronderna. Ek tog 3, Kinnmark 3½ och Ljungqvist spurtade med 4½ av 6 möjliga.

I tionde ronden ryckte Åke Olsson åter till sig ledningen genom seger i ett taktiskt och positionellt fint genomfört parti. Börje och Ulf fick nöja sig med remi mot Hörberg resp. Kinnmark. I elfte ronden blev det åter viss utjämning, sedan Börje vunnit sitt parti medan Ulf och Åke båda spelade remi. Tolfte ronden gav för första gången titelförsvararen ensam ledning och man trodde allmänt att saken var klar. Ställningen Börje Jansson 9, Åke Olsson 8½, Ulf Andersson 8 tydde på att den säkre uppsalapolisen skulle kamma hem sitt andra raka SM.

Men i trettonde ronden hände saker. Åke Olsson fick som vit bra spel i en sicilianare mot Martin Johansson, som nödgades sträcka vapen inför avgörande hot mot kungsflygeln. Ulf Andersson spelade den

Åke Olsson

tämligen oskyldiga avbytesvarianten i spanskt parti mot Z. Nilsson och man väntade ett remislut. Ulf hade t.o.m. bjudit remi men så tyst att Z inte hörde det utan gjorde drag, ett dåligt drag! Och Ulf kunde efter långvarigt arbete med olikfärgade löpare ta hela poängen. Under tiden hade Börje Jansson mot Ek spelat upp en något fördelaktig ställning, som kunde avvecklas till tornslutspel med klar fördel för Börje vid avbrottet. Det visade sig emellertid finnas fina parader och mästaren fick nöja sig med delad poäng.

Två ronder kvar. Åke Olsson och Börje Jansson har 9½ poäng, Ulf Andersson 9. Ulf skall ha svart mot Åke Olsson och vit mot Martin Johansson. Börje har svart mot Z och vit mot Åke. Skall det bli Åke eller Börje? Den saken avgörs väl i sista ronden, men nog förefaller det som om allt är bäddat för Börje. Ulf bör ju vid det här laget inte ha någon chans längre, eller hur?

Fjortonde ronden blev en remirond. Alla partier utom ett var klara inom tre timmar och slutade remi. Enda vinstpartiet stod Martin Johansson för och det tog något längre tid.

Sista ronden. Final med Börje som vit mot Åke. Omsorgsfullt spel. Börje har initiativet och Åke måste spela exakt för att hålla balansen. Det gör han och vid avbrottet kan han t.o.m. avböja remi. Analyser visade dock att ställningen inte kunde vinnas och därmed var det klart för särspel. Men det fanns en till som ville vara med. Ulf Andersson hade med otrolig energi fört sitt parti mot Martin Johansson och i en ställning som vid korrekt spel kanske var remi lyckades han efter sex timmars spel överlista sin motståndare och därmed säkra en särspelsplats.

Resultatet är rättvist. De tre i toppen hade gjort klart bättre prestationer än övriga, de hade spelat remi inbördes och genomfört turneringen på likvärdigt sätt. Om särspelet skall här ej mycket ordas. Det blev tre korta remipartier. En fin turnerings snöpliga slut, som tyvärr tar bort något av den glans som de berörda med all rätt förvärvade under huvudtävlingen. Det blir väl nu ett samtal mellan dessa och centralstyrelsen, huruvida och i så fall när ytterligare särspel skall äga rum.

Det känns egendomligt att skriva referat från SM utan att bland huvudkonkurrenterna få nämna Martin Johansson. Han spelade långt under sin vanliga form, misslyckades ofta med sina sicilianska partier och nådde inte ens 50 vinstprocent.

Sköld började svagt med 1½ poäng på de fem första ronderna men ryckte upp sig och slutade ½ poäng från prisplats. Den sjätte av de deltagande f.d. sverigemästarna Bengt Hörberg gjorde en i förhållande till sitt schackkunnande svag insats och slutade långt efter spelare, som han i vanliga fall bör komma före.

Glädjeämnen var, förutom Ulf Anderssons snabba frammarsch och Åke Olssons fortsatta goda utveckling, Ove Kinnmark och Lennart Ljungqvist. Den förre synes ha övervunnit sin remiperiod och den senare har utan att tappa udden i sitt spel slipat bort en del av den överdrivna oförvägenhet, som tidigare iblad lett till väl många nollor.

Bland de äldre spelarna är det ingen mer än Z. Nilsson som lyckats helt och fullt bevara sin spelstyrka. Sköld ger glimtvis prov på sin stora talang men har förlorat en hel del av säkerheten.

Av nykomlingarna i gruppen gjorde (förutom Ulf Andersson) Bengt Andersson och Reedik End bra ifrån sig. Ends svaghet, den kroniska tidsnöden, spelade inte bara honom själv utan ibland också motståndarna en del spratt. Ek blev remikung med en förlust, två vinster och tolv halvpoängare.

För övrigt kan nämnas, att ingen spelare gick igenom tävlingen obesegrad, att 54 av de 120 partierna slutade remi mot 43 i fjol samt att de tre förstapristagarna hade 7 vinster, 6 remier och 1 förlust var.

Årets SM går inte till historien som något av de mest välspelade eller ur teoretisk synpunkt intressantaste men däremot som ett av de mest spännande.

☆

I mästarklassen gjorde den under 1940- och 1950-talen så lovande landslagsspelaren Sune Hjort, numera bosatt i Sundsvall, en utomordentligt fin come back och vann obesegrad sin grupp på 11 poäng av 12 möjliga. En annan veteran, Martin Berglund, återkommer också till SM-gruppen. I övrigt blir det en stark föryngring genom Sture Johansson, Nils Åke Malmdin, Johnny Ivarsson och Lennart Liljedahl. Det skall framförallt bli intressant att se vilket mottagande den sistnämndes oförvägna spel får i den hårda högsta gruppen.

☆

Damklassen och flickklassen slogs ihop till en grupp, eftersom antalet anmälningar var begränsat. Inte oväntat visade det sig, att titelförsvararen Solveig Haraldsson var för rutinerad för sina medtävlare. Det var bara sexton-åriga Ulla Bohmgren som lyckades lugga mästarinnan på en halva och som för övrigt erövrade den nyinstiftade titeln svensk juniormästarinna. En intressant bekantskap var Eva Sohlne, som belade andra platsen i damklassen. Håller vi äntligen på att få standard på det svenska damschacket? Bredd saknas i varje fall ännu.

☆

Georg Lenning lyckades inte försvara sin ställning som old boysmästare, vilken erövrades av starkt spelande Gösta Dahlin från Härnösand. Klassen är ganska ojämn och man bör kanske överväga en uppdelning till kommande år.

☆

Om juniortävlingen berättas på annan plats i TfS.

Ernst Åhman

Mästarklassen

Grupp 1: Sune Hjort, Sundsvalls SK, 11 poäng, Gunnar Johansson, SS Manhem 7½, Felix Nordström, Wasa SK 7, Håkan Åkvist, Eksjö SK och Ralph Halleröd, Schack 27/Kamraterna 6½, Sven Carlsson, Västerås ASK 6, Bernt Andersson, Torskors SK, Birger Johnsson, Domsjö SK och Roland Thapper, Lunds ASK 5½, Sture Arnesson, Säters SK 5, Roland Bäck, SK Alliance 4½, Berthold Nyberg, SASS 4 och K. E. Gannholm, Burs SK 3½.

Grupp 2: Martin Berglund, Katrineholms SK 10 poäng, Sven-Göran Malmgren, SK Kamraterna Gbg och Bengt Hammar, Skänninge SK 9, Bo Plato, MAS 7½, Bo Eriksson, Uppsala ASS 7, Ingvar Jonsson, Hallsbergs SS 6, Harry Sundquist, Fagerviks SK och Sten Säfholm, Wasa SK 5½, Tor Jäderberg, Schack 27 / Kamraterna, Hugo Lantz, Enskede-Pjäsen SK och Arnold Åström, SK Rockaden Sthlm 4, J. B. Lindberg, Örebro SS 3½ och Lennart Bergner, SK Fenix 3.

Grupp 3: Sture Johansson (segrare), Uppsala ASK och Bo Bengtsson, Solna SS 9½ poäng, Hubert Johansson, SK Kristallen 7, Karl Y. Johannesson, SS Manhem och Stellan Samuelsson, Schack 27/Kamraterna 6½, Kenneth Abrahamsson, Hägerstens SK, Hans Wiberg, Köpings SS och Anders Wirgren, Lunds SK 5½, Rune Jansson, Fagersta SS 4½, Oskar Glad, Älmhults SK, Leif Ivansson, Arboga SK och Bertil Johansson, Norrtälje SK 2.

Grupp 4: Nils Åke Malmdin, Jakobsbergs SK 8½ poäng, Lars Abramsson, SASS 8, Claes Bergström, Schack 27/Kamraterna och Per Inge Helmertz, MAS 7½, Avo Raud, Uppsala ASS 7, Magne Malmberg, SK Kamraterna Gävle 6½, Lars Andersson, Ulricehamns SK 6, Sven Johansson, SK Kristallen och Allan Jonasson, Schack-08 5½, Björn Johansson, Arboga SK 5, Sixten Cederlind, Karlskoga SK och S. O. Johansson, Schack 27/Kamraterna 4, Leif Lindroos, Sundsvalls SK 3.

Grupp 5: Johnny Ivarsson, Degerfors SS 8½ poäng, Anton Fridh, MAS 7½, Lars-Olov Hedlund, Wasa SK 7, Arvid Åhrén, Forshaga SK, K. G. Dahl, Uppsala ASK och Gösta Pettersson, Åstorps SS 6½, Gotthard Backlund, Schack 27/Kamraterna 5½, Bo Göransson, Västerås ASK 4½, Åke Boman, SK Kamraterna Trollhättan 4, Elmar Vendelin, Sandvikens SK och Kjell Wedin, Haninge SS 3½, Gunde Östberg, Fagerviks SK 2½.

Grupp 6: Lennart Liljedahl (segrare), Ulricehamns SK och John Ljungdahl, Hälsingborgs SS 9½ poäng, Haldo Nilsson, Borlänge SK 7½, Lars Falk, Uppsala ASS 7, Karl-Erik Bodin, Malmbergets SK och Berndt Söderborg, Schack 27/Kamraterna 6½, Gösta Forslund, Fagerviks SK 6, Egon Bergman, Gnarps SK och O. W. Johansson, Delectus 5½, Risto Rantalainen, Västerås ASK 5, Leonard Lindberg, Wasa SK och Olof Svensson, SK Kristallen 4, Sten Englund, Vällingby SS 1½.

Första klassen

Grupp 1: Bo Nyberg (segrare), Sthlms Södra SS och Bertil Andersson, Hälsingborgs SS 5½, Jan Andersson, SK Kristallen 5.

Grupp 2: Pär Hammargren, Sundsvalls SK 7½, Leif Isaxon, Lenhovda SK och Olle Appelqvist, Solna SS 7.

Grupp 3: Bengt Wahlund (segrare), Wasa SK och Bengt Jacobsson, Täby SK 7, Thor Nättorp, Lidköpings SS 5½.

Grupp 4: Rolf Sandström (segrare), Wasa SK och Christer Platzack, Ystads SS 6½, Rune Pettersson, Sthlms Södra SS 6.

Grupp 5: Sven Olof Andersson, SK Drott Östersund 6½, Göte Hagberg, Älvdalens SK och Harry Stedt, Jönköpings SS 5½.

Grupp 6: Stig Årman (segrare), Vällingby SS och Jan Árebo, Tibro SK 6, Stig Andersson, Alfta SK 5½.

Grupp 7: Ingvar Persson, Eslövs SS 7½, Gunnar Lundberg, SK Kamraterna Linköping 5½, Stig Kärrman, Lerums SK 5.

Grupp 8: Tomas Marinus, SS Manhem 7½, Bertil Johansson, Arboga SK 6, Leif Jansson, Uppsala ASS 5½.

Grupp 9: Lars Nilsson, Karlskoga SK 7, Bengt Eskilsson, Värnamo SS 6½, Valfrid Engström, Gnarps SK 5½.

Grupp 10: Stig Schön (segrare), Köpings SS och Torsten Hansson, Södertäle SS 6½, Dan Hansson, Domsjö SK 5½.

Grupp 11: Knut Johansson, Ludvika SK 5½, Åke Nordberg, Nässjö SK och Torsten Börjesson, Lerums SK 5.

Grupp 12: Nils Renman, SK Rockaden Luleå 6, Gunnar Hedberg, Heby SK och Björn Alvring, SK Rockaden Sundsvall 5½.

Andra klassen

Grupp 1: Henry Blomkvist (segrare), Frösö SK och Hans Ericson, SK Rockaden Sthlm 7½, Gunnar Wallgren, Domsjö SK 6½. *Grupp 2:* Ingemar Malmström (segrare), Rockad -62 Nyköping och Jim Ahlin, SK Rockaden Umeå 6½, Douglas Kårenlöw, SK Rockaden Sthlm 5½. *Grupp 3:* Jörgen Lundvall (segrare), Solna SS och Ulf Modéer, Kristianstads SK 7, B. Lundgren, Domsjö SK 5½. *Grupp 4:* Kent Jägerflod, SS Manhem 7, Lennart Schöldström, Jakobsbergs SK 6½, Uno Karlsson, SK Kristallen 5½. *Grupp 5:* Mats Sjöborg (segrare), Västerås ASK och Dan Persson, Kyrkhults SK 7, Åke Ohlin, SK Fenix 6. *Grupp 6:* Lennart Nåmark, Schack -08 6½, S. O. Holmström, Västerås ASK 5½, Benny Goode, Karlskoga SK 5. *Grupp 7:* Arthur Pettersson, Fagerviks SK 7½, Einar Häckner, SS Manhem och Yngve Larsson, Örebro SS 6½. *Grupp 8:* Jörgen Nilsson (segrare), Schack -08 och Björn Gennart, Vällingby SK 7, Ronny Ljungquist, Eslövs SK 6. *Grupp 9:* Eric Karlsson, Haninge SS 8, Kosti Hyvönen, SK Fenix 6, Helge Wademark, Sala SK 5. *Grupp 10:* Leif Fredriksson, Karlskoga SK 7, T. Elken, Åtvidabergs SK 6½, John Dahlin, Nyköpings ASK 6. *Grupp 11:* Hans Svedbark, Täby SK 7, Krister Rydberg, Uppsala ASS 6½, Lars Hansson, Sundsvalls SK 6. *Grupp 12:* Per-Olov Hallgren (segrare), Forshaga SK och Kjell Peterson, SS Gambit Norrtälje 6½, Karl Melker Gustafsson, SK Kristallen 6. *Grupp 13:* Arne Eriksson, Fagersta SS 6½, Henry Friberg, Jönköpings SS och Nils Jansson, Nora SS 6. *Grupp 14:* Bengt Palm, SS Manhem 8, Robert Danielsson, SK Kristallen 6½, Lars Molin, Sthlms Södra SS 5. *Grupp 15:* Ulf Lögdahl, Fagerviks SK 9, Åke Axel Hellström, Schack -08 och Enok Strandberg, Forshaga SK 6½. *Grupp 16:* Göran Andersson, Nässjö SK 9, Erik Lindberg, Linköpings SS 7½, Erik Axel Sjöström, Sundsvalls SK 6. *Grupp 17:* Birger Karlsson, Forshaga SK 7½, Olle Johansson, Malungs SK 6, Börje Lindberg, Linköpings SS 5½. *Grupp 18:* Bertil Kvist Nässjö SK 7½, Bert Norman, SK Rockaden Sundsvall 7, Boris Persson, Jakobsbergs SK 6½. *Grupp 19:* Anders Berndtsson, Uppsala ASS 7, Lars Göran Bergström, SK Alliance Sthlm och Knut Andersson, Skede SK 5½. *Grupp 20:* Allan Levin (segrare), Rydaholms SK och Börje Larsson, Schackkamraterna Gävle 6, Herbets Zalitis, Hägerstens SK 5½. *Grupp 21:* Åke Kilander (segrare), Wasa SK, Gunnar Modin, Älvdalens SK och Bertil Lindqvist, SK Springaren Borås 7. *Grupp 22:* Bengt Kyhle, Wasa SK 7, Olov Ljungberg, Eriksbergs SK 6½, Stig Nordin, SK Rockaden Sundsvall 5½. *Grupp 23:* Sven Johansson (segrare), Gamleby SK och I. Hansson, MAS 7, Evert Johansson, SK Rockaden Sundsvall 6½. *Grupp 24:* Folke Bergsten, Lundby SS 8, S. Gustavsson, Enskede SK 7½, R. Eriksson, Haninge SK 6. *Grupp 25:* G. Berg (segrare, SK Rockaden Sthlm och Gunnar Bäcklin, Farsta SS 7, Alfred Forsell, Södertälje SS 6. *Grupp 26:* Lars Gunnar Svärdsén, Haninge SS 7, Rolf Tholander, Falu SK 6½, B. Sträng, Farsta SK 5½. *Grupp 27:* Mats Holm, Solna SS 7, Björn Eidmark, Falu SK 6½, Göran Norman, Eksjö SK 6. *Grupp 28:* E. Steen, Södertälje SS 7½, Elis Litsberger, Solna SS 6½, Johan Sterner, Wasa SK 5½. *Grupp 29:* Gunnar Lundh, Gävle SK 7, L. G. Karlsson, Schack -64 och Å. Persson, Åtvidabergs SK 6½. *Grupp 30:* Joachim Retzlaff (segrare), MAS och Pentti Nilsson, Schack -64 6, K. Keller, Jakobsbergs SK 5.

Juniorklassen

Grupp 1: Gunnar Boström, Sundsvalls SK 7½, Tommy André, SK Kristallen och Torbjörn Norrelgen, Lidingö SK 6½, Ulf Ekenberg, Hälsingborgs SS 6.

Grupp 2: Peter Ekelund, Växjö SK 8, Göran Andersson, Lunds SK 6½, Peter Lundvall, Solna SS och Ulf Persson, SK Drott Östersund 5½.

Grupp 3: Jaan Eslon, Falköpings SS 9, Per Olof Larsson, SK Drott Östersund och Kjell Larsson, Sandvikens SK 6, Anders Larsson, Skänninge SK 5½.

Grupp 4: Stefan Ivarsson, Kvidinge SS 6½, Hans Friberg, SK Kamraterna Trollhättan, Kent Sjödin, Sundsvalls SK och Tom Wedberg, Danderyds SK Kamraterna 6.

Grupp 5: Dan Olofsson, SK Rockaden Sthlm 7½, Erik Alqvist, SK Rockaden Umeå 6½, Jan Olov Lind, Örebro SS 6, Lars Asplund, SK Fenix 5½.

Grupp 6: Christer Niklasson, Hägerstens SK 6½, Dan Hansson, Domsjö SK, Lars Andersson, Finja SK och Pentti Nilsson, Schack -64 6.

Finalgruppen:

1. Jaan Eslon, Falköpings SS	4½
2. Christer Niklasson, Hägerstens SK	3½
3. Gunnar Boström, Sundsvalls SK	3
4. Peter Ekelund, Växjö SK	2
5. Dan Olofsson, SK Rockaden Sthlm	1½
6. Stefan Ivarsson, Kvidinge SS	½

Damklassen

Solveig Haraldsson (svensk mästarinna 1969), Mjölby SS 7½, Eva Sohnle, Delectus 6, Ulla Bomgren (svensk juniormästarinna 1969), SASS 5½, Naima Johansson, MAS 5, Florence Assmundson, Stockholms SS 5, Gun Karlsson, SK Rockaden Sthlm 3½, Kerstin Johansson, Klemensnäs SK 2½, Eva Andersson, Fagerviks SK 1, Maria Sandström, Sundsvalls SK 0.

Old boysklassen

Gösta Dahlin, Härnösands SS 7, Folke Malmgren, Wasa SK, Georg Lenning, Schack 27/Kamraterna och Olof Uller, Mjölby SS 6, Wilhelm Wikerman, asa SK och Helmer Ternblad, Haninge SS 5½.

Blixtturneringen

1. Lennart Liljedahl, Ulricehamns SK, 2. Sven-Olof Ark, Säffle SK, Per Inge Helmertz, MAS, 4. Felix Nordström, Wasa SK.

REKORDLÄGER I MEDELPAD

Från Haparanda i norr till Kvidinge i söder samlades den 27 juni—4 juli hela 36 av landets bästa juniorer till ungdomskommitténs träningsläger i schack och idrott på Österströms friluftsgård i Medelpad. Aldrig tidigare har det varit så många på något läger och aldrig tidigare har man kanske haft en så stimulerande miljö att tumla om i.

Bland lapparna i "förslagslådan" hittades efter lägret en med sucken: "Bort med idrottsslingan" och en annan med den hurtigare påskriften: "Mer hårdkörning på idrottstimmarna". Programmet för konditionsövningarna bör alltså ha träffat mitt i prick med tanke på de skilda förutsättningarna hos de deltagande 14—18-åringarna. Äran härav tillfaller helt och hållet lägrets populäre idrottsledare, konsulent Lasse Nilsson från NAIS och Norrköping, som organiserade och övervakade en rad spännande serier i diverse bollsporter och andra idrotter. Det enda som saknades den här gången var egentligen fotboll — men det berodde på att gårdens "plan" för tillfället tjänstgjorde som fårahage.

Vid lägeravslutningen överraskade Lasse Nilsson med att utdela ett antal idrotts- och stilpremier i klingande valuta. De tillföll Kjell Olof Johansson, Ärjäng, Jan Wennström, Huddinge, Christer Sand, Hässleholm, och Torbjörn Norrelgen, Lidingö.

Lägerbäst på schacksidan blev Sundsvalls Gunnar Boström. Han fortsatte sedan fint i junior-SM, där han tillsammans med en annan av lägerdeltagarna, Stefan Ivarsson, Kvidinge, hörde till finalisterna. Men i prislistorna för SM hittade man förstås också många av de andra lägerjuniorerna.

Berndt Söderborg inledde schackinstruktionen under de första lägerdagarna. På sitt inträngande och övertygande sätt höll han i en serie föreläsningar alla 36 juniorerna fängslade kring centrumstrategins alltid lika aktuella problematik. K. G. Dahl, outslitlig lägerveteran, ledde medryckande diskussioner om tävlingsschack och lät deltagarna analysera hårdknäckta slutspelsställningar. Ny som lägerledare var Hans Svedbark, Täby, som filmade livet på Österström och var till god hjälp bl.a. vid de många träningsturneringarna.

Som en höjdpunkt i programmet fick lägret två celebra gäster, Börje Jansson, sverigemästaren, och Ulf Andersson, etta bland landets juniorer. De fick båda tillfälle att visa egna partier och berätta om sina turneringserfarenheter. Gissa om de var eftertraktade som motståndare vid improviserade blixtbataljer...

Med en så förstklassig medarbetarstab var det ingen konst för undertecknad att hålla samman trådarna för lägret. Till det bidrog förstås också juniorerna själva genom sin entusiasm, sitt intresse och sin skönsamhet. Säkert betyder lägret för många av dem ett steg mot fördjupat schacktänkande, och de bör framför allt ha lärt sig värdet av god kondition för deras framtid som tävlingsspelare.

Lars Bäckström

Jaan Eslon ny juniormästare

Sällan har sverigemästerskapet för juniorer vunnits så övertygande och så överlägset som av Jaan Eslon i Sundsvall. Efter att ha hemfört sin kvalificeringsgrupp med 9 poäng av 9 möjliga gick han vidare i finalen med nya segrar — det blev sammanlagt tolv i följd, helt visst ett unikt rekord i SM:s annaler. Först i näst sista ronden delade han med sig en smula genom att spela remi mot Gunnar Boström och avgjorde sedan titelfrågan genom att på nytt vinna i sista partiet.

17-årige Jaan Eslon, hemmahörande i Falköpings Schacksällskap och känd som fin tävlingssimmare, är en tyst och försynt person men stenhård vid brädet, det kan hans motståndare intyga. Hans stil bär vittne om en redan mognad positionsblick, men det hindrar inte att han ofta väljer skarpa varianter och ger partiernas avslutning kombinatorisk udd. Under senare år har han skaffat sig stora teoretiska kunskaper, som redan vid JSM i Norrköping gav honom en gruppseger med god marginal. Efter årets prestation måste man spå honom en lysande framtid i mästarklassen.

JSM i Sundsvall samlade 121 deltagare, en fin siffra med tanke på att norrlandsmetropolen i alla fall verkar rätt avlägsen för sörlänningarna. Som vanligt spelade man förturneringen i sex grupper enligt Monrad 9 ronder. Grupperna föreföll ganska jämna, och de sex som slutligen blev gruppsegrare kan alla sägas ha hört till förhandsfavoriterna. Men som alltid fanns det förstås starka namn som på något sätt kom bort i hanteringen.

— o —

I första gruppen kunde det tyckas som om Gunnar Boström, Sundsvalls SK, skulle känna sig pressad av hemmapublikens intresse. Men han klarade elegant detta dilemma och slog redan i inledningsronderna två av sina främsta konkurrenter, Ulf Ekenberg, Hälsingborgs SS, och Tommy André, Kristallens SK. I fortsättningen släppte Boström bara tre halvpoäng och vann alltså utan nederlag på 7½ poäng. André, som blev tvåa, hade häng på Boström ända till sista ronden, då han dukade under för Ekenberg, blivande fyra. En fin debut i klassen gjorde Torbjörn Norrelgen, Lidingö SK, som segade sig upp till en meriterande tredjeplacering.

— o —

Även andra gruppen fick en gruppvinnare utan nederlag i Peter Ekelund, Växjö SK, känd juniorspelare som äntligen slog igenom efter många tidigare goda placeringar. Han besegrade sina kanske svåraste motståndare i femte och sjätte ronderna, då han mötte blivande tvåan Göran Andersson, Lunds SK, och Peter Lundvall, Solna SS, trea. Till gruppens starkaste spelare hörde Ulf Persson, Drott Östersund, som efter remi mot Ekelund överraskande förlorade mot Björn Lövgren, Kristallen, och Hakon Persson, Bromölla SK. Persson blev till sist fyra, men också namnen från Bromölla och Lövgren fick bra placeringar.

— o —

Tredje gruppen var Jaan Eslons från början till slut. Med osviklig precision slog han alla de främsta i gruppen, bl.a. talangfulle Per-Olof Larsson, Drott Östersund, som ändå hemförde andraplatsen — visserligen tre poäng efter Eslon. En god tredjeplats tog Kjell Larsson, Sandvikens SK, som hade sämre Sonneborn än östersundsspelaren. Anders Larsson, Skänninge SK, blev fyra, ensam på 5½ poäng.

— o —

Oviss ända in i det sista var fjärde gruppen, där tätmännen slog varandra på löpande band. Peter Karlsson, numera Uppsala ASS, ledde efter sju ronder med 5½ poäng, då han upphanns av Stefan Ivarsson, Kvadinge SS. Karlsson förlorade överraskande de båda sista partierna, medan Ivarsson tog i varje fall en poäng, tillräckligt för gruppseger. En stor chans att vinna gruppen hade ända till sista ronden slutlige tvåan Hans Friberg, Kamraterna Trollhättan. Han förlorade då mot Tom Wedberg, Danderyds Schack-Kamrater. Bra spelade också Kent Sjödin, Sundsvalls SK, som tog tredje platsen före Wedberg, fyra, och Peter Karlsson, femma.

— o —

I femte gruppen var det många som från början höll en slant på Dan Olofsson, Rockaden Stockholm, och han infriade också förväntningarna genom att vinna på 7½ poäng, liksom Broström, Ekelund och Eslon utan något nederlag. Redan första ronden var avgörande, eftersom Olofson då kunde besegra Erik Alquist, Rockaden Umeå. Den senare, ävenledes förhandstippad, tog sig samman och nådde slutligen andra plats på 6½ poäng. God trea blev Jan Olov Lind, Örebro SS, och fyra inte oväntat Lars Asplund, Fenix Borås.

— o —

Många om budet var det i sjätte gruppen, där man ändå hade på känn, att Christer Niklasson, begåvad junior från Häger-

(Forts. på sid. 179)

SÅ SÄGER LÄSEKRETSEN

Det är närmast en gåta hur arrangörerna i Sundsvall kunde motivera ett särspel i sverigemästargruppen omedelbart efter det att sista ronden givit vid handen att tre spelare kom på delad första plats.

Det sista partiet slutade omkring halv 4 på söndagseftermiddagen varpå särspel beordrades kl. 6. Det borde inte ha varit en hemlighet för arrangörerna att Jansson började sitt arbete på måndagen, Åke Olsson och Ulf Andersson skulle starta i NM som började på onsdagen efter SM. Får man vara hur blåögd som helst? Förstod man inte att de tre spelarna knappast var motiverade att avgöra SM med ett dylikt särspel? Att det också görs gällande att man skall ge en av spelarna en reprimand för att han under särspelet remiserade för snabbt gör ju inte saken så mycket bättre.

När en ledamot av Cs, tillika deltagare i sverigemästargruppen, finner det fullständigt självklart att särspelet omedelbart skulle starta blir man mer än konfunderad. Men en paragrafryttare kan ju lätt försvara sig.

Krister Berg

— o —

Liksom Viktor Rydbergs tomte redovisar den ärade insändaren en gåta som icke låter gissa sig — av honom. Men medan förstnämnda tomtes funderingar mera har anknytning till evigheten gäller herr Bergs problem tiden, nota bene tiden för särspel om SM.

Den tävlingsbestämmelse som tillämpades (§ 14 mom. 2) föreskriver, att omspel "skall så ordnas, att avgörandet kan ske under den för kongresstävlingarna bestämda tiden eller i omedelbar anslutning därtill".

När herr Berg genom sin avslutning försöker gardera invändningar, som stöder sig på gällande bestämmelser, hugger han i sten. Definitionen på en "paragrafryttare" lyder "en person som ser mera till lagens bostav än till dess syfte". En indirekt definition får man också genom den tolfte domarregeln: "Domaren akte i all lag, vad hans uppsåt var som lagen gjorde".

Låt oss då se vad uppsåt han (kongressen) hade som lagen (§ 14, mom. 2) gjorde.

1) Kongressen fann det otillfredsställande att anordna SM utan att därvid kora en sverigemästare. Ett särspel anordnat flera månader efter huvudtävlingen skulle inte tilldra sig samma publikintresse och inte heller bli föremål för den pressbevakning som förekommer vid SM. Spelarnas form och andra förutsättningar kunde ha ändrats.

2) Det hade vid ett par tillfällen visat sig vara svårt att komma överens om tidpunkten för särspel. De svenska schackmästarna är amatörer, som har ansvar för och är ekonomiskt beroende av sin yrkesutövning. Det är därför för många besvärligt att få ledigt och att till tiden samordna ledigheten med övriga av särspelet berörda.

3) Det är ganska dyrt att anordna särspelet på annan tid och plats än SM.

Kongressen hade således tre goda skäl för sitt beslut. Och tävlingsledningen i Sundsvall kan inte med fog anklagas för att ha ignorerat syftet med beslutet.

Insändaren innehåller två grova sakfel. För det första slutade inte det sista partiet på söndag utan på lördag. För det andra kunde tävlingsledningen inte veta att Ulf Andersson skulle starta i NM, eftersom han inte visste det själv.

Det finns ett starkt skäl mot den bestämmelse, som redovisats ovan. Efter en 15 ronders hård tävling sker en avslappning, kampvilja och kondition har försvagats. Om detta starka skäl ensamt uppväger eller mer än uppväger de tre ovannämnda goda skälen är en sak, varom delade meningar kan råda.

För min del tror jag, att den upprörda stämningen under slutskedet i Sundsvall berodde på att särspelet kom som en överraskning. Om spelarna från början haft klart för sig, att särspelet vid lika ställning skulle följa omedelbart, hade de troligen inte reagerat på samma sätt. Kanske skall man framdeles i inbjudan understryka en del viktiga bestämmelser, så att tillämpningen inte kommer som en kalldusch. Tyvärr är regelkännedomen bland våra spelare inte alltid vad den borde vara.

Kanske bör man ändra den regel, vars förnuftighet nu har blivit satt i fråga. Det bör i så fall ske på grundval av ordentliga överväganden och inte i panik, därför att en del personer blivit upprörda och andra finner det svårt att gissa även ganska lätta gåtor.

Ernst Åhman

TRÄNINGSMATCHER

I början på juni möttes Ulf Andersson och Håkan Åkvist i en match på fyra partier. Efter två remier kunde Ulf Andersson avsluta med två vinster, varmed hans segersiffror fastställdes till 3—1.

Den samtidigt pågående matchen mellan Jan Berglund, Solna, och Göran Norrman, Eksjö, slutade oavgjort 2—2, sedan den förstnämnde haft ledningen i "halvtid" med 2—0.

Litet SM-pytt i panna

661 deltagare, nytt rekord för Norrland och överträffat bara i Stockholm 1967 och Göteborg 1964. Antalet spelare i klasserna var med fjolårssiffrorna inom parentes: mästare 92 (81), klass I 119 (130), klass II 300 (292), juniorer 121 (107), damer 9 (8) och old boys 20 (16).

— o —

Hedbergska skolan kunde bjuda bra lokaler, men det var litet svårt att hitta innan man orienterat sig. Arrangörerna hade gjort sitt bästa för att reducera det problemet genom väl utplacerade anvisningsskyltar.

— o —

Äldste deltagare var 73-årige Evan Johansson från Mjölby och yngst var Sune Gustafsson, Arboga, med bara 9 år på nacken.

— o —

Veteranen Sven Carlsson från Västerås deltog för 38:e gången och för Bengt Ekenberg var detta den 34:e kongresstävlingen.

— o —

Juniormästaren Jaan Eslon gjorde den poängmässigt finaste insatsen. Han började med att vinna alla nio partierna i kvalificeringsgruppen, fortsatte med tre raka i finalen, "vilade sig" med ett remiparti och vann så åter i sista ronden.

— o —

Nio raka segrar tog också Ulf Lögdahl och Göran Andersson i klass II medan förstaklassaren B. Cederkvist, Solna, presterade 9 remipartier på lika många möjliga.

— o —

Sundsvalls stad visade en mindre vanlig välvilja. Förutom ett betydande kontant bidrag fick arrangörerna kostnadsfritt disponera tävlingslokalerna och kongressdagen bjöd staden alla kongressombud, centralstyrelse och funktionärer m.fl. på en flott lunch.

— o —

De lokala arrangörerna hade god hjälp av centralstyrelsens representant Henry Andersson och av Olle Strand, vilkas mångåriga erfarenhet av större tävlingsevenemang var välbehövlig. Bland de lokala krafterna märktes särskilt Knut Wiklund, Erik Sjöström, John Backlund, Einar Hammarström, Karl-Eric Vasman, Enar Stegeby, Rune Norrgård, Albin Nyman, Bert Norman och S. G. Olofsson.

— o —

Docent Erik Karlmark fungerade liksom de föregående senaste åren som tävlingsläkare och A. Hildebrand var presskommissarie.

— o —

Särskild poststämpel förekom lördagen den 12 juli (kongressdagen).

— o —

I klass I var det ingen som nådde 80 vinstprocent utan att samtidigt ta hem gruppsegern men från klass II befordrades Hans Ericson, Stockholm, Erik Lindberg, Linköping och S. Gustavsson, Enskede, till klass I med hjälp av den s.k. 80-procentregeln.

— o —

Nedflyttning från mästarklassen till klass I blev det för bl.a. fem spelare som inte uppnådde 25 vinstprocent. Nästa år blir det ännu fler nedflyttningar, eftersom kongressen i år beslutat, att man måste ta minst 45 % eller 50 % minus ½ poäng för att hålla sig kvar i klasserna M och I.

— o —

Wasa SK blev bästa förening på 17 poäng, om man fördelar de sex poängen för sverigemästargruppens segrartrio lika. Pokalförsvararen SS Manhem tog 13 poäng, medan Sundsvalls SK och Solna SS fick 12 poäng vardera.

— o —

Till nästa års SM-grupp är följande spelare kvalificerade: Rolf Martens (segrare 1967), Börje Jansson, Göran Broström och Zandor Nilsson (1—3 år 1968), Sune Hjort, Martin Berglund, Sture Johansson, Nils Åke Malmdin, Johnny Ivarsson och Lennart Liljedahl (gruppsegrare i klass M 1969) samt Åke Olsson, Ulf Andersson, Ove Kinnmark och Lennart Ljungqvist. Om centralstyrelsen inte utnyttjar sin möjlighet att placera en spelare, är också Kristian Sköld kvar. Om någon av de nämnda vinner det öppna mästerskapet intas den sextonde platsen av Hans Ek. Vid ev. uteblivande inträder efter Sköld och Ek följande spelare i angiven ordning: Bengt Andersson, Bengt Ekenberg, Martin Johansson, Reedik End, Bengt Hörberg, Sven Platzack, Ove Alfredsson och Ernst Åhman.

E. Å.

EFTERSKÖRD FRÅN VM-MATCHEN

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	S:a
Spassky	0	½	½	1	1	½	½	1	½	0	0	½	½	½	½	½	1	½	1	0	1	½	½	12½
Petrosian	1	½	½	0	0	½	½	0	½	1	1	½	½	½	½	½	0	½	0	1	0	½	½	10½

Matchen slutade, som framgår av tabellen ovan, med 10 vunna partier (6 för Spassky och 4 för Petrosian) samt 13 remier. Om man bortser från remipartierna, så vann Spassky som vit 4 partier och förlorade 2, medan han som svart vann 2 partier och förlorade 2. Omvänt vann Petrosian som vit 2 partier och förlorade 2, medan han som svart vann 2 partier och förlorade 4. Av de 10 vunna partierna gick 6 till vit och 4 till svart.

*

Med avseende på spelöppningarna kan noteras, att Petrosian försvarade sig med Sicilianskt 5 gånger, varav han tog 2 poäng. En gång spelade han Spanskt och förlorade, medan han remiserade två gånger med Petrov-försvaret. I de fyra partier, då Spassky inte öppnade med e4, gjorde Petrosian ställningen jämn. Han förlorade med Damgambit, men remiserade med Slaviskt och Benoni samt vann med Damindiskt.

Spassky hade svart 11 gånger, och i samtliga dessa partier blev det dambondespel. Anmärkningsvärt är, att Spassky i 10 fall spelade d5-system. Den gången han inte gjorde det (då han spelade Nimzoindiskt) förlorade han. Det är tydligt, att hans förberedelser helt siktade på försvar med d5, och på det vann han också matchen, i det att han nådde det utmärkta resultatet 5½ poäng av 10. Resultatet fördelar sig på följande sätt: med Ortodox Damgambit 1½ (av 3), med Lasker-försvar ½ (1), Tartakover-försvar ½ (1) och Tarrasch 3 (5).

*

I en intervju för den polska tidningen Trybuna Ludu, innan matchen började, uttalade sig båda spelarna mot det nuvarande kvalificeringssystemet. Spassky menar, att de korta kandidatmatcherna tar för mycket på nervkraften. Skall det vara matcher, så skall de vara på minst 16 partier, men en kandidatturnering är ännu bättre. Petrosian föreslår en s.k. matchturnering, d.v.s. en kandidatturnering med sex spelare, där alla möter alla sex gånger.

*

Under matchen hade Petrosian alltid en termos med apelsinsaft på bordet. Strax innan det 11:e partiet skulle börja, råkade han tappa flaskan som gick sönder. Till allmän munterhet utbrast Rona, hans fru: "Så bra, Tigran, krossat glas för tur med sig!" Det gjorde det också — Petrosian vann partiet.

*

Födelsedagar spelade en viss roll i matchen. Petrosians sekundant Boleslavsky fyllde 50 år samma dag som det 20:e partiet spelades, och Petrosian firade detta genom att vinna partiet. Men den 17 juni, då Petrosian fyllde 40 år, var läget ett annat. Då måste han acceptera remi i det 23:e partiet och därmed erkänna sig besegrad i kampen om VM-titeln.

*

I sin slutrapport till Schach-Echo berättar Salo Flohr, hur det gick till när det sista partiet avslutades. När Spassky per telefon bjöd remi, svarade Petrosian: "Du förekommer mig, Boris. Jag skulle just ringa — för att ge upp!" "Nej, nej, remi", svarade Spassky, "för jag var först med draget".

*

UTLANDET

Buenos Aires Under tiden 5—25 september äger en stormästarturnering rum i Argentina med tio deltagare och dubbla ronder. Inbjudna är Botvinnik, Tal, Gligoric, Bent Larsen, Portisch, Olafsson, Najdorf, Panno, Guimard och Rubinetti.
Como I en dubbelrondig landskamp över 11 bord segrade Schweiz över Italien med 12—10.

Kiev I mästerskapet för Ukraina delades segern mellan Savon och Kusmin med vardera 10½ poäng före Kalinsky 9½, Tukmakov och Alterman 9.

Ljubljana En stormästarturnering till minnet av Dr. Vidmar spelades här under tiden 2—20 juni. Tävlingen var av kategori IA med tio stormästare, tre internationella mästare och ytterligare tre spelare. Utgången blev en sensation av stora mått. Segrare blev den 25-årige Albin Planinc, dittills okänd i internationellt sammanhang! Framgången ger honom titeln internationell mästare men inte mer, då bestämmelserna inte medger att någon blir stormästare på en enda tävling, även om han når ett resultat som uppfyller normen. Planinc, som är en typisk angreppsspelare och bl. a. spelar Kungsgambit, förlorade bara mot Gligoric. I övrigt vann han sju partier och remiserade **sju.**

Resultat: Planinc 10½, Gligoric 10, Unzicker 9½, Tringov 9, Byrne och Matanovic 8½, Gheorghiu och Puc 8, Barcza, Damjanovic och Parma 7, Musil och Robatsch 6½, Bajec och Forintos 5½, Stupica 3.

Luhacovice En stormästarturnering till minnet av Richard Reti spelades under tiden 18/5—8/6 i den tjeckiska staden Bad Luhacovice. Slutställningen blev för de bäst placerade: Kortjnoj 11½, Keres 10½, Hort 10, Drimer och Smejkal 8½, Jansa 8.

Luzern I särspelet om det schweiziska mästerskapet segrade 18-årige Lombard mot Schaufelberger med 2½—1½.

Madrid Spanien besegrade Belgien i en 4-rondig landskamp över sex bord med siffrorna 13—11.

Natania Den åttonde internationella turneringen i Natania vanns överlägset av Reshevsky i imponerande hård konkurrens. Slutställning: Reshevsky (USA) 10 (av 13), Benkö och Lombardy (båda USA) och Damjanovic (Jugosl.) 8, Kavalek (CSSR) och Peretz (Israel) 7½, Kraidmann (Israel) och Yanofsky (Canada) 7, Cagan och Geller (Israel) 5½, Czerniak (Israel) och Westerinen (Finland) 5, Saidy (USA) och Domnitz (Israel) 2½.

Reykjavik I det isländska mästerskapet, som samlat tolv deltagare, segrade Fridrik Olafsson med sju vinster och fyra remier. Resultat för de främsta: Olafsson 9, Sigurjonsson 8½, Angantinsson och Thorsteinsson 7.

Sarajevo Stormästarturneringen här gav följande resultat för de främsta: Kortjnoj 12, Matulovic 10, Gligoric och Uhlmann 9½, Damjanovic 9, Lutikov 8½, Barczay och Parma 8.

Zagreb I den internationella turneringen här, som var en IA-turnering, deltog fem stormästare, sex internationella och fem nationella mästare. Som segrare utgick Mato Damjanovic. Slutställning för de bäst placerade: Damjanovic (Jugosl.) 11½, Hort (CSSR) och Udovic (Jugosl.) 10, Marangunic (Jugosl.) och Siaperas (Grekland) 9, Kuraiza (Jugosl.) och Lombardy (USA) 8.

KNAPP SEGER FÖR SOVJET

Sovjetunionen vann landskampen mot Jugoslavien, som i år spelades i Skopje, med de relativt knappa siffrorna 22—18. Denna gång deltog bara manliga seniorer och man spelade över 10 bord, men med fyra ronder. En del av de bästa ryska spelarna saknades, bl.a. Botvinnik, Smyslov, Kortjnoj och Tal, och av jugoslaverna var bl.a. Matulovic förhindrad att deltaga.

Vid första bordet remiserade Spassky tre gånger med Gligoric. I rond 2 sattes reserver in för båda spelarna. Petrosian började med att förlora mot Matanovic men tog revansch i andra ronden samt remiserade i fjärde (i rond 3 vann Matanovic mot reserven Gufeld). Geller vann mot Ivkov med 2½—1½, och matchen Polugajevsky—Parma slutade 2—2. Vid sjunde borde spelade den nya stjärnan Planinc 2—2 mot Lutikov. Bästa resultatet för Sovjet gjorde Suetin, som vid tionde bordet tog 3½ poäng.

ZWAIG NORGEMÄSTARE

Tävlingen om mästerskapet för Norge spelades i Hamar med sammanlagt 179 deltagare, därav två damar. Segrare i titelklassen blev Zwaig, som därmed tog sitt andra mästerskap. Tidigare vann han 1964.

Resultat för de främsta: A. Zwaig 7½ (av 9), Ragnar Hoen 7, Per Ofstad 6½, A. W. Gulbrandsen 6, Terje Wibe 5½.

SIRKIÄ FINLANDSMÄSTARE

Årets Finlandsmästerskap spelades i Helsingfors under tiden 29/5—15/6. Flera av de högst rankade spelarna deltog inte, men turneringen var i alla fall mycket intressant och spännande. A. Lahti från Lahti ledde nästan hela tiden men blev i slutronderna passerad av den 21-årige Sirkiä från Åbo. Efter Böök och Westerinen är han den tredje som erövrat mästerskapet i så unga år.

Slutställning: M. Sirkiä 10½, A. Lahti 10, R. Gostowski och K. Ketola 9½, I. Brander och I. Sarén 9, K. Kivipelto 8½, A. Paasu 8, I. Kanko 7½, J. Juntunen 7, A. Kiviaho och I. Niemelä 6½, P. Morant 6, A. Hankipohja och N. Wikberg 5½ samt T. Jernström 1½.

Kankos misslyckande var turneringens största överraskning. Jernström avgjorde antagligen slutresultatet, då han spelade remi mot Lahti för att senare förlora mot Sirkiä genom uteblivande.

Dammästerskapet vanns som vanligt av Sirkka-Liisa Vuorenpää.

Eero Böök

Distriktsnytt

Stockholm

Även i år gick individuella Stockholmsmästerskapet till en medlem av Schack-27-Kamraterna och även i år finns skäl säga att en "dark horse" segrade. 32-årige Sven Gunnar Samuelsson gjorde i fjol en tämligen blygsam debut i mästarklassen vid SM i Norrköping — 9:onde plats och 5½ poäng av 12 möjliga — och har sedan dess tävlat sparsamt. Hans klara seger i årets tävling kom utan tvivel mycket överraskande, bland de 42 deltagarna fanns förutom de nedan nämnda sju främsta så starka namn som fjolårsmästaren Halleröd samt Söderborg och Backlund.

Resultat för de främsta i mästarklassen (10 ronder enligt system Monrad): 1. S. G. Samuelsson 8, Åke Olsson 7½, 3/4. L. Laurine 7, 3/4. A. Werle 7, 5/7. A. Burehäll, G. Pihlgren och D. Uddenfeldt 6½.

Stockholms schackförbund höll sitt vårmöte den 12 juni under Bo Teddy Ladbergs ordförandeskap. Medlemsavgiften fastställdes oförändrad. Ordf. meddelade att huvudstaden till hösten ev. kunde räkna med besök av Spassky. Stora problem utgjorde bl.a. inredningen av de nya lokalerna vid Hornsgatan 82 samt de kommande VM-tävlingarna för juniorer 10—30 aug. där frågan om funktionärer var brännande.

Kvällens huvudfråga var dock genomgång av de nya stadge- och tävlingsbestämmelserna. Ett noggrant och betydande förarbete hade utförts av en kommitté under ledning av juristen Lennart Hermansson och med smärre justeringar godkändes förslagen i dess helhet. Förbundet har därigenom lagt en betydelsefull grund för den fortsatta verksamheten i Stockholm.

Paul Karlsson

Nordskåne

Nordskånes Schackförbund har hållit årsmöte i Hässleholm. Man kunde se tillbaka på en omfattande verksamhet på såväl senior- som juniorplanet. Likväl förelåg flera avsägelser från såväl styrelseledamöter som medlemmar i Ungdomskommittén. Då man inte kunde komma fram till en lösning av dessa funktioner, enades man om att ta upp frågorna igen vid ett extra årsmöte i augusti.

Vid särspel om DM för juniorer och uppflyttning till distriktets klass I segrade Christer Sand, Hässleholm, 2½ poäng. Hakon Persson, Bromölla, hade samma poäng, men särskilda bestämmelser avgjorde.

I Ungdomskommitténs serier deltog inte mindre än 21 lag. I äldre Jun. A segrade Hässleholm före Lönsboda. Bäste poängplockare blev Christer Sand med alla partier vunna. I yngre Jun. A segrade Lönsboda före Finja. Bäste poängplockare Peter Sandberg, Lönsboda. I yngre Jun. B (nio lag) segrade Bromölla före Markaryd. Bäste poängplockare Ingemar Wiberg, Lönsboda. Och slutligen i yngre Jun. C segrade Finja före Vanneberga. Bäst individuellt Lars Svensson, Finja, och Jan Nyman, Kvilleberg, båda full pott.

Södra Småland

Blixt-DM: 1) Yngve Nelson, Rydaholm 9½, 2) Octavian Puscasiu, Alvesta 8½, 3) Stefan Björklund, Kalmar 8, 4) Stig Berntsson, Växjö 6. Den prislista, som publicerades i nr 5, avsåg klass I.

Östergötland

DM, seniorer: 1) G. Lundberg, Linköping 5, 2) A. Jonasson, Norrköping 4, 3—5) T. Järneström, Skänninge, B. Lindberg, Linköping, och T. Larsson, Linköping 3½.

DM, juniorer: Segrare Ben Hayes, Knieppbaden.

Norrköpingsmästerskapet vanns av R. Lindqvist med 8 poäng före Bo Andersson 6½, S. Stylander 6 och I. Galvenius 5½. Lindqvist vann också blixtmästerskapet för staden.

Östgötaserien Div. I vanns för första gången av Skänninge, som segrade i alla 7 matcherna: 1) Skänninge 14, 2) Schack 08 11, 3) Knieppbaden 10, 4) Lass 6, 5) Tranås 5.

Östgötamästerskapet, som i år hade formen av en cupturnering, vanns också av Skänninge, som i finalen slog Schack 08 med 5½—4½.

Jämtland

Höstturneringen *"Jämtcupen"* vanns av Kurt Hanning, SK Drott, som i finalen besegrade klubbkamraten Sven-Olof Andersson. Trea Sune Ericsson, Frösö SK, och fyra Bror Schalin, SK Drott. 14 spelare deltog.

Distriktslagserien gav följande slutställning:

1) SK Drott, Östersund	4	4	0	0	21— 3
2) Frösö SK	4	3	0	1	14—10
3) SK Östjämten, Bispgården	4	2	0	2	13½—10½
4) Vattudalens SK, Strömsund	4	1	0	3	10½—13½
5) Mattmars SK	4	0	0	4	1—23

Ind. DM hemfördes av Lennart Burman, Frösö SK, för andra året i följd och för femte gången totalt. Han överträffades nu endast av Gösta Berg, som har 10 DM-titlar och Eric Arnlind, som har 6, sedan starten 1936. Lennart Burman besegrade i finalen Stig Nilsson, SK Östjämten.

Slutsegrare i *klass 1* blev Bengt Eriksson, Frösö SK. Eriksson jämte Christer Åkerlind, SK Drott, uppflyttas till mästarklassen.

Gruppsegrare i *klass 2* blev Bengt Mattsson, SK Drott, Stefan Larsson, SK Östjämten, och Lage Bränngård, Vattudalens SK.

Juniormästerskapet hemfördes av Per-Olov Larsson, SK Drott, närmast följd av klubbkamraten Ulf Persson.

Ind. DM i blixt gav följande slutställning för de främsta (tävlingen spelades i tre omgångar, varav de två bästa resultaten räknas): 1) Lennart Burman, Frösö SK, 40 poäng, 2) Sven-Olof Andersson, SK Drott 38, 3) Ulf Persson, SK Drott 34,5, 4) Per-Olov Larsson, SK Drott 34, 5) Henry Blomkvist, Frösö SK 30,5 poäng.

Totalt deltog 14 spelare.

Juniormästerskapet i blixt hemfördes av Per-Olov Larsson, SK Drott, som vann samtliga 9 partier. Klubbkamraten Ulf Persson blev tvåa med 8 poäng och Leif Nyman trea på 7 poäng.

Lag-DM i blixt vanns överlägset av SK Drott med siffrorna 47½—24½ mot Frösö SK.

En stadsmatch i blixtschack mellan Östersund och Trondheim på de sistnämndas hemmaplan vanns av östersundslaget med siffrorna 40—32. Lagen bestod av 6 man.

(Forts. från sid. 173)

stens SK, skulle ha stora chanser. Dramatiskt blev det emellertid i fjärde ronden, då Niklasson förlorade mot Kjell Olof Johansson, Årjäng. Det vittnar gott om Niklassons stridsmoral att han efter den pärsen kunde komma igen och vinna gruppen hårfint på 6½ poäng. Det samma kan sägas om Dan Hansson, Domsjö SK, som genom nederlag mot Niklasson redan i rond 1 halkade efter men kunde spela sig upp till andra plats. Sina enda förluster just mot Niklasson noterade också trean Lars Andersson, Finja SK, och Pentti Nilsson, Schack 64 Haparanda, som blev fyra. Gruppen innehöll många spelare, som man säkert kommer att få höra talas om i fortsättningen.

JSM-finalen

Efter Eslons "staket" i kvalgruppen kunde det förefalla som om finalen vore avgjord på förhand. Falköpingspojken inledde med att vinna över Ekelund, Olofson och Niklasson i tur och ordning. Men Broström startade också bra och låg bara en halvpoäng efter Eslon före sista ronden. Då förlorade emellertid Boström mot Niklasson, som därmed gick om honom och för sin del säkrade en hedrande andraplats i JSM. Under tiden gjorde Eslon inga misstag mot Ivarsson och kunde alltså som väntat vinna den åtrådda juniormästartiteln. Tabellen berättar om hur det gick för övrigt:

1. Eslon	—	1	½	1	1	1	4½
2. Niklasson	0	—	1	1	½	1	3½
3. Boström	½	0	—	½	1	1	3
4. Ekelund	0	0	½	—	½	1	2
5. Olofson	0	½	0	½	—	½	1½
6. Ivarsson	0	0	0	0	½	—	½

Lars Bäckström

Kring NM i schack

i Lidköping 23.7 - 6.8 1969

NM i Lidköping har gått i jubileernas och rekordens tecken. Nordiska schackförbundet fyller 70 år någon vecka efter tävlingarnas slut, årets kongressturneringar är de 30:e i ordningen och slutligen celebrerar Lidköpings schacksällskap 25-årsminnet av Sveriges schackförbunds kongress och turneringar år 1944. Den gången kom det 168 deltagare till Lidköping — nytt rekord, naturligtvis! — där man spelade i Stadshotellet. Keres deltog i landslagsklassen. Han besegrades av Ekenberg och Lundholm, varefter den sistnämnde blev Sverigemästare.

— o —

Även deltagarantalet i NM 1969 blev rekordstort, 111 spelare trots många återbud efter besvärliga underhandlingar med utländska gäster. Det gällde att konstruera en landslagsgrupp med kvalificeringsmöjligheter till titeln internationell mästare, kanske denna gång med tanke på Rolf Martens som efter sin lyckade insats i Erik Olsonturneringen 1967/68 "bara" behövde ytterligare ett resultat. Enligt de ursprungliga anmälningarna låg NM-turneringen i nivå FIDE II:a, men efter återbud från bl.a. Børge Andersen, Damjanovic, Sandor och Sliwa blev den icke kvalificerande. Ersättarna Sämisch och Ulf Andersson räckte inte, och det hade ej heller hjälpt om Erik Lundin, som bevistade tävlingarna, hade ryckt in.

— o —

Att inkalla Sämisch (73 år i september) kan endast (= absolut inte) försvaras med att den tyske veteranen fortfarande har en titel att skänka bort. För inte länge sedan kritiserades i Schakend Nederland Sämischs deltagande i Büsumturneringen, där han förlorade samtliga partier på tid. I Lidköping har han inte hunnit med mer än c:a halva dragserien innan han — ofta i lika eller till och med bättre ställning — överskridit tiden. Sämisch är ett tragiskt fall som klart visar att det är något fel med de nuvarande kvalificeringsbestämmelserna.

— o —

Att Ulf Andersson inte räckte till syftar förstås på att han saknar internationell titel, men det skulle inte förvåna om han blir vår förste internationelle mästare ur den nya generationen. Ole Jakobsen, landslagsklassens längste deltagare (200 cm) leder före slutronderna, men den yngste (18 år) och minst (160 cm) ligger strax bakom och kan gå förbi på uppploppet. Vem som vinner Nordenmästartiteln avgöres säkerligen i de tre sista ronderna, då Ulf Andersson i tur och ordning möter Jakobsen, Drimer och Martens.

— o —

Jean Mörby, organisationskommitténs ordförande, är den starke mannen bakom dessa perfekt arrangerade tävlingar. I programskriften heter det nästan utmanande blygsamt: "Vi hoppas kunna skilja oss från uppdraget utan alltför stora anmärkningar". Den enda tänkbara "anmärkningen" skulle vara att detta NM är f ö r bra ordnat, med spelarna i tre plan kring en lagom stor ljusgård i De la Gardieskolan med gott svängrum och i hemtrevlig familjemiljö. En halvtrappa ner serveras smörgåsar, varma och kalla dr··cker. De senare har god åtgång ty Lidköping bjuder på rekordvärme. En och annan styrker sig med ett speciellt "Chess Beer" från Lidköpingsbryggeriet med den fyndiga devisen "The right move in good taste". Etiketten bör vara någonting för samlare av schackkuriosa.

— o —

För folk med samlarmani eller allmänt kulturhistoriskt intresse finns en hel del att beskåda i spellokalen och dess omgivningar. Rondgonggongen är en skeppsklocka från år 1882. Jean Mörby exponerar en komplett samling frimärken med schackmotiv (för första gången!) och en vägg intill fylls av helsaker med olika förstadagsstämplar tillhöriga Anders Nordberg. I ett affärsfönster vid Stenportsgatan kan man beundra tre gamla schackspel ur Erik Olsons samling och i Sparbankens skyltfönster vid Stortorget finns en utställning av unika schackspel, schackur och schackpriser, bl.a. den av Göteborgs schackförbund nyligen förvärvade kungapokalen från den första nordiska kongressturneringen i Göteborg 1901.

E. U.

Uddenfeldt spelar med i JVM

Axel Ornstein, som kvalificerade sig för junior-VM, måste tyvärr lämna återbud av studieskäl. Sveriges andre representant vid sidan av Ulf Andersson blir i stället Dan Uddenfeldt, som i uttagningen nådde samma poäng som Ornstein.

Sammanlagt är 39 spelare från 38 nationer anmälda, fler än i något tidigare JVM. Till favoriterna hör titelförsvararen Julio Kaplan, Puerto Rico, och Anatoly Karpov, USSR, segrare i Groningen 1967—68. En intressant start blir vidare Norges Leif Øgaard.

OLE JAKOBSEN NORDENMÄSTARE

Ole Jakobsen kom till NM i Lidköping med färska framgångar i de senaste danska turneringarna. Men även om man väntade sig mycket av honom, så var det ändå en överraskning, att han i den hårda konkurrensen skulle erövra titeln och kungakannan — därtill med en segermarginal på 2½ poäng! En ännu större sensation var förstås, att 18-årige Ulf Andersson skulle orka med ännu en toppinsats så tätt efter SM. Tillsammans med internationelle mästaren Westerinen nådde han nu 9 poäng av 13 möjliga — och det med ett spel som alltigenom vittnar om talang och mognad. Dessa ljusglimtar i nordiskt schack behövdes också så innerligt väl efter alla de svårigheter och besvikelser, som de många återbuden gav anledning till.

Den spelare, som mest drog blickarna till sig i tävlingens början, var annars rumänen Dolfi Drimer. När situationen kunde överblickas efter 4 ronder (det förekom en del uppskjutna partier), ledde rumänen med fyra raka vinster, närmast följd av danskarna Jakobsen och Hamann på 3 poäng. En bra start fick också Ulf Andersson med 2½ samt partiet mot jugoslaven Gliksman ännu ospelat.

Men i den 5:e ronden förlorade Drimer mot Hamann, och Ulf förlorade som vit i Spanskt parti mot Hoen. Och redan i nästa rond var Jakobsen i ledningen, som han sedan behöll tävlingen ut. Drimer remiserade. Men Ulf Andersson kom bra igen efter motgången genom att först slå Hamann i ett fint behandlat slutspel och sedan också besegra de Lange. Vidare tog han en halvpoäng i hängpartiet mot Gliksman.

Ställningen för de främsta efter 7 ronder: Jakobsen 6, Drimer 5½, Andersson och Thorbergsson 5, Hoen, Hamann och Westerinen 4½. De båda andra svenskarna hade inte haft lycka med sig. Martens hade 3 poäng och Åke Olsson 2.

— o —

Turneringen kom nu in i ett skede, där det inte gavs pardon. Inte ett enda remiparti förekom i de två följande ronderna. Jakobsen drog på med vinst mot Thorbergsson och sedan slog han Martens i en sicilianare efter bara 23 drag. Därmed spolierades utsikterna för Martens, som i den föregående ronden stuckit upp med vinst mot Sigurjonsson. Men Ulf hängde med fint i dessa stormiga ronder och vann mot Åke Olsson och Lahti. Westerinen dukade under mot Hoen, och även Drimer föll tillbaka. Han förlorade mot Thorbergsson, som var på fint revanschhumör, och detsamma gäller Westerinen, som efter 28 drag bröt Hamanns sicilianska försvar. Hoen, som nu i följd slagit Westerinen och Sigurjonsson, var plötsligt med i toppstriden.

Ulf Andersson t.v. i sitt angreppsparti mot Daan de Lange.

Efter 9 ronder: Jakobsen 8, Andersson 7, Hoen och Drimer 6½, Thorbergsson 6, Hamann och Westerinen 5½, de Lange och Gliksman 5, Martens 4, Olsson, Lahti och Sigurjonsson 1, Sämisch 0.

— o —

Förhoppningarna på Ulf Andersson sveks inte heller i den 10:e ronden. Sedan han som svart länge måst försvara sig mot Thorbergsson, vann han på en kontrastöt. Vidare vann Martens mot Hoen i ett långt slutspel.

Som ett kuriosum från denna rond kan nämnas, att Sämisch förlorade på tid mot Åke Olsson efter att bara ha hunnit med 12 drag! Kanske ett världsrekord?

Mera allvarligt var, att Drimer hade råkat ut för en ischiasattack och inte infann sig till spel mot Ole Jakobsen, varför han förlorade utan spel. Det visade sig sedan, att han tagits in på sjukhus för behandling, och han övervägde att bryta tävlingen helt.

I den 11:e ronden avgjordes praktiskt taget kampen om slutsegern, i det att Ole Jakobsen framtvingade kvalitetsvinst mot Ulf Andersson och tog hela poängen. Lyckligtvis gav Drimer inte slaget förlorat. Han kom till spel och med gipsad rygg lyckades han besegra Martens. Vidare vann Westerinen mot Åke Olsson, sedan denne spelat bort en klart vunnen ställning.

Det hade varit tal om att Drimer trots allt skulle få spela partiet mot Jakobsen, men dansken var inte benägen att spela detta i efterhand, och så fastställde tävlingsledningen rumänens w.o.-förlust.

Ställningen i toppen efter 11 ronder: Jakobsen 10, Andersson 8, Drimer och Westerinen 7½, Hamann och Thorbergsson 7, Hoen 6½, Gliksman 6.

— o —

I den näst sista ronden säkrade Ole Jakobsen sin seger genom att remisera med Gliksman — ett väntat resultat. Westerinen fortsatte sin fina spurt och slog nu sin landsman Lahti. Ulf Andersson höll undan för Drimer genom att dela poängen med denne. Åke Olsson gladde med vinst mot Sigurjonsson, och Martens remiserade med Hamann.

Toppställningen före sista ronden: Jakobsen 10½, Andersson och Westerinen 8½, Drimer och Thorbergsson 8, Hamann och Hoen 7½.

— o —

I sista ronden remiserade Ulf Andersson och Rolf Martens i ett kort men livligt parti, och samma utgång fick partiet Westerinen—Thorbergsson. Och så vann förstås Jakobsen mot Sämisch. I toppen alltså ingen förändring. Men Drimer och Thorgersson, som båda nådde remi, blev upphunna av Hamann, som vann mot de Lange, och av Hoen, som slog Åke Olsson.

Slutställning: Jakobsen 11½, Andersson och Westerinen 9, Drimer, Thorbergsson, Hamann och Hoen 8½, Gliksman 7, de Lange och Martens 6, Olsson 4, Sigurjonsson 2½, Lahti 2, Sämisch 0.

— o —

Svenska segrar i mästarklassen

Det blev svenska segrar i båda mästargrupperna. Allert Kerje, som gick in på vakant plats sedan han först anmält sig till klass I, överraskade med att vinna sin grupp, och i den andra gruppen dominerade Jonny Ivarsson stort.

Grupp 1: Allert Kerje 7, Sigfred From, Danmark 6½, Erkki Aaltio, Finland 6, Hartvig Nielsen, Danmark 5½.

Grupp 2: Jonny Ivarsson 9½, Bengt Andersson, Falköping 8, T. Perman, Finland 7, Kurt Eklund, Sverige 6½, Julius Fridjonsson, Island 6, Norman-Hansen, Danmark 6, Dischington-Hansen, Norge 6.

Klass I grupp 1: Ingemar Vulcan, Sverige 8, Leif Lindroos, Sverige 6, Armo Heikkilä, Finland 6, Öysten Hjaertnäs, Norge 6, Alfred Andersson, Danmark 6.

Grupp 2: P. E. Hansen, Danmark 7½, R. H. Kvassheim, Norge 6½, Raine Heikkilä, Finland 6½, Kaj Andersson, Sverige 5½.

Juniorklassen: Torgeir Harestad, Norge 6½, Per Hammargren, Sverige 6, Bernt Andersson, Sverige 6, Gunnar Magnusson, Island 5½, Ingvar Jonsson, Sverige 5½.

I damklassen segrade svenskan Solveig Haraldsson före S. L. Vuorenpää, Finland, och Antonia Enevoldsen, Danmark.

NORDISKA KONGRESSEN

SSF:s nyvalde ordförande Birger Öhman debuterade i större offentliga schacksammanhang genom att presidera vid Nordiska schackförbundets kongress i Lidköping den 26 juli.

Bland de viktigare besluten må nämnas, att 1971 års kongress och nordiska mästerskap förlägges till Island, dit om möjligt gemensam flygresa ordnas, att man av kostnadsskäl skall göra en paus i juniormatchutbytet mellan Norden och Sovjetunionen, att NM även framdeles skall kunna anordnas som en till internationella titlar kvalificerande tävling och att värdlandet avgör om så skall ske samt att NSF inom FIDE och medlemsländerna skall verka för en sådan samordning att kollisioner i tiden mellan schacktävlingar undvikes.

Vid kongressen företräddes det danska förbundet av sin ordförande Ole Schøller Larsen, det finska av v. ordf. Erik Asplund, det isländska av Freysteinn Thorbergsson, det norska av ordf. Trygve Waage och Arne Andersen och det svenska av Birger Öhman och Ernst Åhman.

Under ett uppehåll i förhandlingarna, som hölls på stadshotellet, bjöd Lidköpings stad på en flott lunch vid vilken ordföranden i Lidköpings SS, herr Bertil Särnå, presiderade. Tävlingarnas allt i allo Jean Mörby överlämnade eleganta minnesgåvor från Rörstrands till alla delegater.

E. Å.

EN ÖVERTYGANDE SM-SEGER FÖR BERTIL WIKSTRÖM

SM i korrespondensschack

1968	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	S:a	S-B-poäng
1. Bertil Wikström, Laxbäcken	—	½	½	½	½	1	½	1	1	1	1	1	1	½	½	10½	
2. Jörgen Norlin, Södertälje	½	—	1	½	1	1	½	½	½	1	½	½	0	1	½	9	
3. Arne Bryntse, Stjärnhov	½	0	—	1	1	½	½	1	1	0	1	1	0	0	1	8½	
4. Gösta Österling, Hedesunda	½	½	0	—	1	1	0	0	1	0	1	½	1	1	1	8½	
5. Bertil Mattsson, Rimbo	½	0	0	0	—	1	1	1	½	½	½	½	1	1	½	8	
6. Martin Johansson, Vikmansh.	0	0	½	0	0	—	1	1	½	1	0	1	1	1	1	8	
7. Torsten Hultquist, Timrå	½	½	½	1	0	0	—	1	½	0	½	½	1	1	½	7½	
8. O. Edelsvärd, Stockholm	0	½	0	1	0	0	0	—	½	0	1	1	1	1	1	7	41,00
9. Eric Nordström, Bandhagen	0	½	0	0	½	½	½	½	—	½	0	1	1	1	1	7	41,00
10. Gösta Petersson, Åstorp	0	0	1	1	½	0	1	1	½	—	½	0	½	0	½	6½	46,50
11. Arne Andersson, Mölndal	0	½	0	0	½	1	½	0	1	½	—	0	½	1	1	6½	40,75
12. Assar Bergdahl, Kristianstad	0	½	0	½	½	0	½	0	0	1	1	—	1	0	½	5½	
13. Birger Wikström, Borås	0	1	1	0	0	0	0	0	½	½	0	—	1	½		4½	
14. Sixten Eriksson, Hägersten	½	0	1	0	0	0	0	0	1	0	1	0	—	½		4	27,75
15. Olle Smith, Munkedal	½	½	0	0	½	0	½	0	½	½	½	½	½	—		4	27,75

Samtliga Sverigemästare i korrespondensschack:

1938 B. Sundberg, Stockholm, 1940 H. Brynhammar, Kiruna, 1941 F. Ekström, Stockholm, 1942 H. Malmgren, Tierp, 1943 B. Sundberg, Stockholm, 1944 H. Brynhammar, Kiruna, 1945 Å. Lundqvist, Stockholm, 1947 B. Sundberg, Stockholm, 1948 S. Lundholm, Hässleholm, 1950 M. Johansson, Vikmanshyttan, 1951 O. Smith, Munkedal, 1952 G. Eidenfeldt, Stockholm, 1953 E. Arvidsson, Alafors, 1954 M. Joffe, Stockholm, 1955 W. Pettersson, Norrköping, 1956 O. Smith, Munkedal, 1957 B. Wikström, Borås, 1958 B. Andersson, Sundsvall, 1959 H. Åhman, Kiruna, 1960 Th. Nättorp, Bronäs, 1961 H. Åhman, Kiruna, 1962 M. Johansson, Vikmanshyttan, 1963 J. Ljungdahl, Hälsingborg, 1964 F. Ekström, Enskede, 1965 A. Mellgren, Bengtsfors, 1966 E. Nordström, Bandhagen, 1967 H. Ek, Jönköping, 1968 B. Wikström, Laxbäcken.

Färdiga turneringar:

1:45 1. Christer Andersson, Skärholmen, 2. Bernt Elgén, Vissefjärda, 3. Henry Spjelke, Stockholm. *1:46* 1. Georg Franzén, Kiruna, 2. S. O. Ark, Säffle, 3. Göran Ödman, Fritsla. *2:23* 1. Ulf Modéer, Vinlöv, 2. Lars Hansson, Matfors.

Avgifter till de svenska turneringarna:

Klass SM och M (max. 15 spelare)	kr. 20:—
Klass 1 (nio spelare)	kr. 15:—
Klass 2 (sju spelare)	kr. 12:—
Klass 3 (sju spelare)	kr. 10:—

I SM-gruppen och M-klassen startar nya turneringar sept.—okt. 1969 (senaste anmälningsdatum: 15/9) medan i klasserna 1—3 nya grupper startar kontinuerligt, så snart tillräckligt antal spelare anmält sig till klassen.

SSKK:s resultatbulletin utkommer varannan månad och kostar för tiden 1/7 1969—30/6 1970 kr. 5:—. Alla avgifter till postgiro 5 20 52, A. E. Axelson, Linköping.

Till klubbsekreterarna meddelas, att ny turnering om lag-SM beräknas starta omkring 1/2 1970. Inbiudan publiceras senare i TfS, men förbered deltagandet nu.

Nästa junior-SM kommer också att starta omkring nyår.

En regelkommentar (SSKK-reglerna § 9 andra stycket): Författaren Hjalmar Söderberg (bosatt i Köpenhamn) spelade under många år per korrespondens med bankiren Ernest Thiel i Stockholm. När Thiel ibland, hindrad av sina mångahanda göromål, dröjde väl länge med sina svar fick han en påminnelse av Söderberg: "Pauserna blir väl långa! Vi skulle helst försöka bli färdiga med partierna i detta livet — i det tillkommande vet vi ju inte om vi får spela schack i fred för dom andra djävlarna!" (Brita Linde: Ernest Thiel och hans konstgalleri, akad. avh. 1969).

PARTIER

VM-MATCHEN

Nr 80. DAMGAMBIT

Petrosian **Spassky**

Artonde partiet

1. c4 e6 2. d4 d5 3. Sc3 c5 4. c×d5 e×d5 5. Sf3 Sc6 6. g3 Sf6 7. Lg2 Le7 8. 0—0 0—0 9. Lg5 c×d4 10. S×d4 h6 11. Le3

Denna variant förekom ofta i matchens början. Spassky satsade då på 11. — Lg4, sedan han i matchen mot Kortjnoj prövat 11. — Se5. Petrosian hade också bekymmer med att komma till rätta med 11. — Lg4, ända tills han i det 12:e partiet införde förstärkningen 12. Da4 i stället för Sb3. Nu är det Spasskys tur att komma med en nyhet.

11. — Te8 12. Tc1 Lf8 13. Sb3 Le6 14. Sb5 Lg4

Nu kommer detta drag i alla fall — och med tempoförlust! — men trycket mot e2 blir ändå kännbart, sedan springaren lämnat c3.

15. h3 Lf5 16. S5d4 S×d4 17. S×d4 Ld7 18. Db3 Da5! 19. a3

Om vit slår på b7, följer Tab8 och damen har ingen reträtt.

19. — Ld6 20. Dd3 Dd8 21. Tfd1 De7 22. Ld2 Se4

Ett gott utjämningsdrag, sedan vit försvagat ställningen med h2—h3.

23. Le1 Le5 24. Db3 L×d4 25. T×d4 Lc6 26. h4 De5 27. De3 Df6 28. L×e4

Den starka springaren måste bort, men de olikfärgade löparna varslar om remi.

28. — T×e4 29. T×e4 d×e4 30. Lc3 Df5 31. Td1 Te8 32. Td6 f6 33. Td4 a6 34. Kh2 Dg4 35. a4 Kf7 36. Kg1 Te5 37. Td6 Tf5 38. b3 Dh3 39. Le1 Dg4 40. Lc3 Dh3 41. Ld4

Förseglingsdraget. I slutet på dragserien har Spassky skaffat sig ett visst övertag, som han nu försöker göra något av. Men det tilltänkta 41. — Tf3 42. e×f3 e×f3 43. De6† D×e6 44. T×e6 K×e6 45. a5 ger inte mer än remi.

41. — h5 42. Lc3 Kg8 43. Td8† Kh7 44. Td6 Dg4 45. a5 Dg6 46. b4 Df7 47. Ld4 Dc4

Ett nytt försök att bryta igenom, men inte heller detta ger någon avgörande fördel.

48. Lc5 Te5 49. Ld4 Tf5 50. Lc5 Dc2 51. Dd2 Db3 52. Dd1 Db2 53. Dd2 Da1† 54. Dd1 De5

Nu hotar e4—e3, men vit parerar lätt.

55. Dd4 De8 56. Dc4 Lb5 57. De6 D×e6 58. T×e6 Td5 59. Td6 Remi.

Efter tornbyte har förlusten av Be2 inte någon större betydelse.

Nr 81. SICILIANSKT

Spassky **Petrosian**

Nittonde partiet

1. e4 c5 2. Sf3 d6

Petrosian spelade Sicilianskt flera gånger i matchen, men föredrog 2. — e6. Nu väljer han ett mera skarpt system — för han är ute efter revansch för förlusten i det 17:e partiet.

3. d4 c×d4 4. S×d4 Sf6 5. Sc3 a6 6. Lg5 Sbd7 7. Lc4 Da5 8. Dd2 h6

Allt detta har spelats många gånger i turneringar. Också Petrosian har prövat det vid flera tillfällen — och med framgång. Men nu kommer Spassky med ett nytt drag, som är mycket starkt.

9. L×f6!

Alla mästare har här tidigare spelat 9. Lh4. Men textdraget sparar ett tempo och ger möjlighet att organisera ett mycket starkt kungsangrepp.

9. — S×f6 10. 0—0—0 e6

Efim Geller, som känner detta system mycket väl, föreslår här 10. — e5!? 11. Sf5 L×f5 12. e×f5 Tc8 13. Lb3 Le7. Kanske detta är bättre, ty efter textdraget är vits positionella fördel mycket klar.

11. The1 Le7 12. f4 0—0 13. Lb3 Te8

Bättre var här 13. — Td8 14. Kb1 Ld7 jämte b5.

14. Kb1 Lf8 15. g4!

Ett bondeoffer som svart måste antaga. Den öppna g-linjen tillåter därefter vit att organisera ett stormangrepp mot den svarta kungsställningen.

15. — S×g4 16. Dg2 Sf6 17. Tg1 Ld7 18. f5!

Första skottet. Denna bonde kan svart inte slå, ty 18. — e×f5 19. Dg6! Dåligt för svart vore också 18. — e5 19. Sde2 och därpå 20. Dg6.

18. — Kh8 19. Tdf1

En smula mer precist var kanske 19. f×e6 f×e6 (19. — L×e6 20. S×e6 f×e6 21. T×d6) 20. Tf1.

19. — Dd8

Den svarta damen skall försvara kungsställningen.

20. f×e6 f×e6

Bättre var 20. — L×e6 21. S×e6 f×e6 22. e5 d×e5 23. Se4 Sh5.

21. e5!

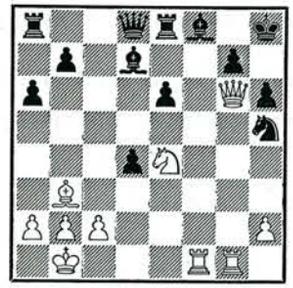
Vits följande fyra drag är verkligt briljanta.

21. — d×e5 22. Se4! Sh5

Endast på det sättet kan svart försvara fältet g7 (22. — Sh7 23. T×f8†) och fältet g8 (efter 23. S×f6).

23. Dg6! e×d4

Eller 23. — Sf4 24. T×f4! e×f4 25. Sf3 (möjligen också 25. Sf5) Db6 26. Tg5!! Lc6 27. Sf6 jämte 28. D×h6† och 29. Tg8 matt.

24. Sg5! Unog.

Efter 24. — h×g5 25. D×h5† Kg8 26. Df7† Kh7 27. Tf3! g4 28. T×g4 blir svart mattsatt.

Ett strålande parti! Ett av de allra bästa som spelats i VM-matcher.

Anm. för TfS av A. Kotov

Nr 82. DAMGAMBIT

Petrosian **Spassky**

Tjugonde partiet

1. c4 e6 2. d4 d5 3. Sf3 Le7 4. Sc3 Sf6 5. Lg5 0—0 6. e3 h6 7. L×f6

Detta avbyte, vanligen i förening med lång rockad, hör till det som Petrosian preparerade för denna match. Det rör sig om ett nytt utvecklingssystem som införts av stormästaren S. Furman.

7. — L×f6 8. Dd2

De flesta partier som spelats förut i denna variant har dragen 8. Dc2 jämte 9. c×d5 och 10. 0—0—0 samt därefter ett bondeangrepp på kungsflygeln med g4 och h4.

8. — b6 9. c×d5 e×d5 10. b4

Detta drag är Furmans idé.

10. — Lb7 11. Tb1 c6 12. Ld3 Sd7 13. 0—0 Te8 14. Tfc1

Efter 14. e4 d×e4 15. S×e4 c5! har svart tillfredsställande spel, t.ex. 16. Sd6 L×f3 17. S×e8 D×e8 18. g×f3 L×d4 och svart har tillräcklig kompensation för kvaliteten.

14. — a5 15. b×a5 T×a5 16. Lf5 Ta6
Starkare var 16. — Te7.

17. Tb3 g6 18. Ld3 Ta7 19. Tcb1 Lg7 20. a4 De7 21. Lf1 La6

"I denna ställning får svart aldrig byta av sin ljusfältiga löpare", sade vid detta tillfälle Michael Botvinnik, vår störste schackakademiker.

22. h4 L×f1 23. T×f1 h5 24. Te1 T7a8 25. g3 Dd6 26. Kg2 Kf8

Spassky hade i detta moment inte mycket tid kvar. Han beslutade sig för att göra några neutrala drag för att undvika att komma i tidsnöd, men ...

27. Teb1 Kg8 28. Dd1!

Petrosian börjar en stor manöver. Han vill dubblera tornen på c-linjen, ställa damen på b3 och springarna på d3 och f3.

28. — Lf8

De passiva dragen kostar Spassky partiet. Här måste han spela Lg7—f6—d8—c7.

29. T3b2 Lg7 30. Tc2! Ta7 31. Tbc1 Sb8

Ett mycket dåligt fält för springaren!

32. Se2! Tc7 33. Dd3 Ta7 34. Db3 Ta6 35. Sf4 Td8

Bättre var 35. — De7 jämte 36. — Da7. Vit kunde offra kvalitet med 36. T×c6, men i så fall hade svart haft en del chanser. Nu har svart en mycket dålig ställning.

36. Sd3 Lf8 37. Sfe5 Tc8 38. Tc3!

Petrosian spelar detta parti mycket exakt. Efter 38. Sf4 c5! får svart en del remichanser, men nu kommer han helt i underläge.

38. — Le7 39. Sf4 Lf6 40. Sed3 Ta5

Enda försvaret mot 41. S×d5. Partiet avbröts här, och Petrosian förseglade sitt nästa drag.

41. D×b6! T×a4 42. Tc5!

Svart har inte något försvar mot 43. T×d5.

42. — Ta6 43. T×d5 D×f4 44. D×a6 De4† 45. f3 De6 46. Dc4 D×e3 47. Se5 Tf8 48. Tc5 Le7 49. Tb1 L×c5 50. T×b8 Uppg.

Anm. för TfS av A. Kotov

Nr 83. SPANSKT

Spassky **Petrosian**

Tjugoförsta partiet

1. e4 e5 2. Sf3 Sc6

För första gången i matchen tillåter Petrosian Spanskt parti. Tidigare har han spelat Petrov-försvaret 2. — Sf6.

3. Lb5 a6 4. La4 Sf6 5. 0—0 Le7 6. Te1 b5 7. Lb3 0—0 8. c3 d6 9. h3 Sd7

Tjigorins gamla idé, som ofta praktiseras i turneringar nu för tiden.

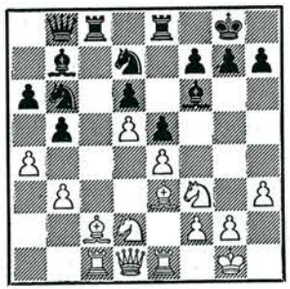
10. d4 Lf6 11. Le3 Sa5 12. Lc2 Sc4 13. Lc1 Lb7 14. b3 Scb6 15. Le3 Te8

Bättre var kanske 15. — e×d4 16. c×d4 c5! På så sätt undviker svart att Lb7 blir instängd och han får möjlighet att fortsätta med c×d4 och d6—d5.

16. d5 Tc8 17. Sbd2 c6 18. c4 c×d5

Svart får inte ut något av c-linjen. Bättre är därför 18. c5, men Petrosian spelar nu bara på vinst.

19. c×d5 Dc7 20. Tc1 Db8 21. a4!

Ett mycket starkt drag! Allting är nu dåligt för svart. Efter 21. — b×a4 22. b×a4 är b-linjen mycket farlig, och 21. — b4 22. a5! ger stor fördel för vit.

21. — Sc5 22. a×b5 a×b5 23. Ta1 b4

Det finns inte något annat försvar mot 24. Ta5! b4 25. L×c5 T×c5 26. T×c5 d×c5 27. Ld3!

24. De2 Sbd7 25. Ld3 S×d3

Petrosian missar sin sista chans i detta parti. Efter 25. — L×d5! 26. e×d5 e4 27. S×e4 S×e4 28. L×e4 T×e4 (28. — L×a1 29. Lf5) hade han haft mer chans till remi än efter textdraget. Men världsmästaren tyckte inte om att gå in på taktiska vägar.

26. D×d3 La8 27. Sc4 Sc5 28. L×c5!

I denna ställning är vits båda springare starkare än svarts löparpar.

28. — T×c5 29. Ta4 h6 30. Dd2 Le7 31. Tea1 Lb7 32. D×b4 f5

Petrosian offrar bonde och söker sin räddning i taktiskt spel.

33. Ta7 Tc7 34. e×f5 Dc8 35. Se3

Spassky har två bönder mer och därtill det bättre figurspelet. Hans seger i detta parti är bara en tidsfråga.

35. — e4 36. Sd4 Lf6 37. Tf1

Vit vill inte tillåta 37. — Tc1.

37. — La6 38. T×c7 D×c7 39. Da4 Ta8 40. Td1 Db8

Här avbröts partiet. Nästa dag vann Spassky mycket lätt.

41. Sc6 Db7 42. D×e4 D×b3 43. Te1 Lc3 44. Tb1 Da2 45. Sb4 Da4 46. De6† Kh8 47. D×d6 Le2 48. Sc6 Da2 49. Tb8† T×b8 50. D×b8† Kh7 51. Dg3 Lh5 52. Kh2 Le1 53. f6! Uppg.

Det finns ingen parad på matten. På 53. — g×f6 följer 54. Sf5!

Anm. för TfS av A. Kotov

Nr 84. DAMGAMBIT

Petrosian **Spassky**

Tjugoandra partiet

1. c4 e6 2. d4 d5 3. Sc3 Le7 4. Sf3 Sf6 5. Lg5 0—0 6. e3 h6 7. L×f6 L×f6 8. Dd2 b6 9. c×d5 e×d5 10. Td1

Trots att Petrosian i det 20:e partiet fick det bättre spelet med Furmans drag 10. b4, vill han nu inte ha denna variant igen. Förmodligen räknade han med att motståndaren förberett en förstärkning.

10. — Le6!

Detta är bättre än Lb7, som Spassky spelade i det 20:e partiet.

11. g3 Sd7 12. Lg2 Le7 13. 0—0 c6 14. Dc2 Tc8 15. Se5 S×e5

Alternativet är 15. — Ld6 för att besvara 16. f4 med f6.

16. d×e5 f6 17. e×f6

Här hade Petrosian kunnat försöka med 17. Db3 som efter 17. — f×e5 18. e4 hade gett honom ett starkt angrepp i centrum. Men i så fall skall svart inte slå på e5 utan försvara sig med 17. — Lf7 18. e4 d4 19. e6 Lh5.

17. — L×f6 18. Se2 Dd6 19. Td2 Tfd8 20. Tfd1 De7 21. Sf4 Lf7 22. Lh3 Tc7 23. Lf5 g5!

Parerar hoten 24. Lg6 och 24. Lh7† Kh8 25. Sg6† L×g6 26. L×g6.

24. Se2 c5 25. e4 Ld4!?

Ett tveeggat försvar, som kunde ha ersatts med 25. — d4. Vit kan nu med fördel fortsätta med 26. Da4 d×e4 27. S×d4 c×d4 28. T×d4 T×d4 29. D×d4.

26. S×d4 c×d4 27. Dd3 d×e4 28. L×e4 Kg7 29. Df3 Df6 30. D×f6† K×f6 31. b3 a5 Remi.

Ty 32. T×d4? T×d4 33. T×d4 Ke5 och svart vinner.

Nr 85. SICILIANSKT

Spassky **Petrosian**

Tjugotredje partiet

1. e4 c5 2. Sf3 Sc6 3. d4 c×d4 4. S×d4 Dc7 5. Sc3 e6 6. Le3 a6 7. Ld3 Sf6 8. 0—0 Se5 9. h3 Lc5 10. De2 d6 11. f4 Sed7 12. Sb3 L×e3† 13. D×e3 b6 14. Tae1 Lb7

Svart tillåter vit att genomföra e4—e5, vilket inte är vanligt i ställningar av denna typ. Enda sättet att hindra det är 14. — e5, men efter 15. f×e5 d×e5 16. Sd5 skulle svart ställas inför en defensiv uppgift. Men Petrosian måste vinna detta parti och även det 24:e för att rädda titeln, eftersom Spassky leder med 12—10. Därför sätter han nu allt på ett kort.

15. e5 d×e5 16. f×e5 Sd5 17. S×d5 L×d5 18. Tf4 b5 19. Sd4!

Vits båda senaste drag tar sikte på ett våldsamt kungsangrepp i händelse av att svart skulle rockera kort.

19. — Tb8 20. c3 g6 21. a3 0—0

Måste spelas förr eller senare.

22. Th4 f5 23. e×f6 e.p. T×f6 24. Le4 Sc5 25. L×d5 e×d5 26. De7

Spassky forcerar dambyte i en ställning, där han har positionell fördel, och hur skall Petrosian sedan kunna vinna detta parti?

26. — D×e7 27. T×e7 h5 28. Sf3 Se4 29. Td7 Td6 30. T×d6 S×d6 31. Td4 Sc4 32. T×d5 S×b2 33. Td6

Vit vinner nu också en bonde. Vad som återstår för Petrosian är nu bara att försöka rädda detta parti till remi.

33. — a5 34. T×g6† Kh7 35. Tc6 Sc4 36. a4 Sb2 37. a×b5 T×b5 38. c4 Tb7 39. c5 Ta7 40. Td6 Kg7 41. c6 Remi.

Spassky förseglade 41. c6, vilket hotar 42. Td7†. Inför detta accepterade Petrosian Spasskys remianbud. Detta hände måndagen den 17 juni — Petrosians 40-årsdag.

Bognor Regis 1969

Nr 86. SPANSKT

Ken Rogoff **Håkan Åkvist**

1. e4 e5 2. Sf3 Sc6 3. Lb5 a6 4. La4 Sf6 5. 0—0 Le7 6. Te1 b5 7. Lb3 0—0 8. h3

Är det måhända rädslan för Marshallangreppet som spökar? Nu lär 8. — Lb7

vara bra, men jag var inställd på Smyslovvarianten.

8. — d6 9. c3 h6 10. d4 Te8 11. Sbd2 Lf8 12. Sf1 Ld7 13. Sg3 Sa5 14. Lc2 Sc4 15. a4 c5 16. b3 Sa5

På direkt 15. b3 är 15. — Sb6 bästa draget, men nu bestraffas det draget hårt med 16. a5 Sc8 17. b4 och vit har totalt lamslagit damflygeln.

17. a×b5 a×b5 18. d5 Db6 19. Lb2

19. Le3 verkar naturligare, men efter 19. — Ta7 tar svart hand om den öppna a-linjen.

19. — Sh7 20. Sd2 Le7 21. De2 Sf8 22. Teb1 Sg6 23. Sf5 Sf4 24. S×e7†

En bister verklighet! Vit hade kalkylerat med 24. Dg4 L×f5 25. D×f5, men upptäckte i sista stund att damen råkar illa ut efter 25. — h5!

24. — T×e7 25. Dd1 Te7—e8

En bättre möjlighet var 25. — Tf8.

26. h4 g5!? 27. Lc1 Dd8 28. b4 c×b4 29. c×b4 Sc4

29. — g×h4!? besvaras med 30. Sf3!

30. T×a8 D×a8 31. S×c4 b×c4 32. h×g5 h×g5 33. b5 Tb8 34. b6 Kg7

Ett viktigt mellandrag som ger motchanser på den öppna h-linjen.

35. Le3 Da6

Med hotet 35. — c4.

36. Ta1 Dc8 37. La4

Efter partiet bedömde vi 37. Ta7 såsom varande en bättre möjlighet för vit.

37. — L×a4 38. T×a4 c3 39. Ta2 Dc4 40. Dc2 Th8

Med dubbelhotet Df1† och Th1†, men 40. — Sd3 hade säkert varit en mera svårknäckt nöt.

41. L×f4 g×f4 42. Ta3 f3!

Ånyo hotar såväl Df1† som Th1†, men även den här gången har vit en lättfunnen parad.

43. Dc1!

Däremot strandade 43. g×f3 på 43. — Th6! och vit blir mattsatt.

43. — D×e4 44. Dg5† remi.

Anm. för TfS av H. Åkvist

Från SM i Sundsvall

Sverigemästargruppen

Nr 87. ALJECHINS FÖRSVAR

Åke Olsson		Bengt Ekenberg	
Wasa SK		Hälsingborgs SS	
1. e4	Sf6	2. e5	Sd5
3. d4	d6	4. c4	Sb6
5. e×d6	c×d6	6. Sc3	g6
7. Le3	Lg7	8. Sf3	0—0
9. Le2	Lg4	10. 0—0	Sc6
11. b3			

Med ett par betydelselösa dragomkastningar har spelarna hittills följt den teoretiska huvudvarianten. I denna ställning rekommenderas 11. — e5 12. d5 Se7 13. Tc1 med omdömet att vit står något bättre. Men Ekenberg har hittat på något annat.

11. —	d5	12. c5	Sc8
13. h3	L×f3	14. L×f3	e6
15. Se2	S8e7	16. Tb1	Sf5
17. Dd3	S×e3	18. D×e3	Da5

Svart inlåter sig på bonderov och råkar illa ut. Det kan förefalla vanskligt att spela 18. — e5 utan att ha damen ur vägen och förbindelse mellan tornen. Men efter 19. d×e5 blir Lf3 bortbytt och svart får alla sina pjäser aktiva.

19. Tfd1!	D×a2	20. b4

Nu är det ont om flyktfält för den svarta damen. Vit hotar Sc3 jämte b5.

20. —	Dc2

20. — e5 går inte, eftersom d-bonden blir oförsvarad och efter 20. — Se7 21. Sc3 Dc2 22. g4 hotar Td2, medan 21. — Dc4 eller 21. — Da6 strandar på 22. Le2 och 21. — Da3 på 22. Td2.

21. g4	S×b4

Leder till pjäsförlust, men billigare än så kan svart inte komma undan och han får nu tre bönder för springaren.

22. Sc3	Sa2

Det hotade Td2.

23. Sb5!	a5	24. Le2	Lh6
25. D×h6	D×e2	26. Td2	Dc4
27. Sd6	Dc3		

27. — Da4 28. Ta1.

28. T×a2	D×d4	29. De3	Df6

Efter dambyte faller bonden b7 och fribonden på c5 avgör snabbt.

30. g5	Dd8	31. T×b7	a4
32. Df4	f5	33. h4	Tb8
34. Tab2	a3	35. De5	Df6
36. g×f6	a×b2	37. f7†	uppg.

Anm. för TfS av E. Åhman

Nr 88. JUGOSLAVISKT

Martin Johansson		Börje Jansson	
Hedemora SS		Uppsala ASS	
1. e4	g6	2. d4	Lg7
3. Sf3	d6	4. Le2	Sf6
5. Sc3	0—0	6. 0—0	c6
7. a4	a5	8. Te1	Sa6

Börje Jansson har en viss förkärlek för detta drag i skilda ställningar av det jugoslaviska försvaret. Springaren kan ingripa över c5, b4 och c7 och lämnar väg för Lc8. Å andra sidan avstår den från att delta i kampen om e5.

9. Lf4	Sb4	10. h3	Sh5
11. Lh2	f5	12. e×f5	

Draget verkar förbryllande. Svart får ut en pjäs med direkt hot. Det förefaller naturligare att spela 12. e5 eller att låta ställningen hänga i centrum.

12. —	L×f5	13. Lc4†	Kh8
14. Lb3	Dd7	15. Sh4	L×h3
16. g×h3	D×h3	17. Sg2	T×f2
18. K×f2	D×h2		

I diagramställningen har vit torn mer men står inför det starka hotet Tf8†. På 19. Dg4 kunde följa 19. — Tf8† 20. Ke2 Sf4† 21. Kd1 S×g2 22. De2 L×d4 och på 19. Te3 Tf8† 20. Tf3 Sf4 21. Df1 Ld4†.

19. T×e7	Lf6	20. Te4	Tf8
21. Dg4	Lg5†!	22. Ke2	Sg3†
23. Kd1	Tf1†	24. Te1	T×e1†
25. S×e1	Dd2‡		

Anm. för TfS av E. Åhman

Nr 89. SICILIANSKT

Ove Kinnmark		Martin Johansson	
SS Manhem		Hedemora SS	

1. e4 c5 2. Sf3 Sc6 3. d4 c×d4 4. S×d4 Sf6 5. Sc3 d6 6. Lg5 e6 7. Dd2 a6 8. 0—0—0 h6 9. L×f6 D×f6 10. Sb3 Dd8 11. Kb1 Ld7 12. f4 Le7 13. g3 Tc8 14. Se2 Dc7 15. Lh3 a5 16. f5 e×f5 17. Sc3 a4 18. Sd5 Dd8 19. Sd4 Lg5 20. Df2 0—0 21. L×f5 L×f5 22. S×f5 a3 23. h4 Le7 24. e5 a×b2 25. e×d6 L×d6 26. Sb6 uppg.

Nr 90. SICILIANSKT

Ulf Andersson		Ove Alfredsson	
Arboga SK		SS Manhem	
1. e4	c5	2. Sf3	d6
3. d4	c×d4	4. S×d4	Sf6
5. Sc3	g6	6. Le3	Lg7
7. Lc4	0—0		

Drakvariantens vänner har på senare tid börjat spara rockaden till ett senare skede och i stället skyndsamt mobiliserat damflygeln med Sc6, Ld7 och Tc8 samt — beroende på omständigheterna — Sa5, Se5 eller Da5.

8. f3	Sc6	9. Dd2	S×d4?

Helt omotiverat. 9. — Ld7 bör spelas.

10. L×d4	a6

Inte heller detta drag hör hemma i systemet; b6 försvagas utan att förutsättningarna att genomföra b5 eller d5 förbättras.

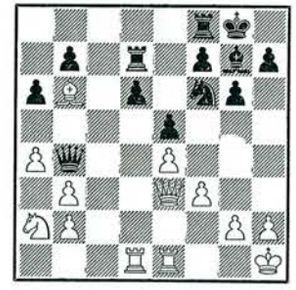
11. a4	Dc7	12. Lb3	Le6
13. 0—0	Lc4	14. Tfe1	Tad8

14. — Tac8 var något bättre.

15. Kh1	L×b3

Svart har svårt att genomföra b5 eller d5. Försöket 15. — Dc6 — för att, om vit med 16. Tad1 förhindrar e6 jämte d5, spela b5 — kan bemötas med såväl 16. Ted1 som 16. Sd5.

16. c×b3	Da5?	17. De3	Td7
18. Tad1	e5??	19. Lb6	Db4
20. Sa2	uppg.		

Anm. för TfS av E. Åhman

Mästarklassen

En uppmärksammad come back gjorde Sune Hjort, som under 40- och 50-talen räknades bland våra mest lovande yngre mästare. Han deltog senast 1954 men vann trots detta i år helt överlägset. Född 1923 bör han ännu ha en del ogjort inom svenskt elitschack.

Nr 91. BENONI

Sune Hjort Sundsvalls SK		Håkan Åkvist Eksjö SK	
1. d4	Sf6	2. c4	c5
3. d5	e6	4. Sc3	e×d5
5. c×d5	g6	6. e4	d6
7. Sf3	a6	8. a4	Lg4

Ett led i kampen om fältet e5. Men draget har sina avigsidor, bl.a. kan vit senare spela Lf4 utan att besväras av Sh5.

9. Le2	L×f3	10. L×f3	Lg7
11. 0—0	0—0	12. Lf4	Dc7
13. Tc1	Sbd7	14. b4	b6

I den här ställningen är det uppenbarligen inte bra att spela det annars vanliga c5—c4, ty efter 15. a5 jämte Sa4 skulle svart rätt snart utan ersättning bli av med en bonde.

15. b5	a5	16. Dd2	Tfe8
17. h3	Te7	18. g4	Se5
19. Lg2	h5	20. g5	Sfd7
21. Lg3	c4	22. Sd1	Sc5
23. Da2	Scd3		

Svart har lyckats mobilisera sina pjäser till ett icke föraktligt motspel. Men svagheter finns kvar på c4, f4 och d6.

24. Tc3	Tc8	25. Da3	Sb4
26. Se3	Dd8	27. f4	Sed3
28. T×c4	Tec7		

Till detta drag har tydligen svart satt sin lit. Efter byte på c7 skulle han ha fullgod ersättning för minusbonden.

29. Tc6!	S×c6	30. d×c6	Sb4
31. Td1	Lf8		

Vissa taktiska chanser hade erbjudits genom 31. — S×c6 32. b×c6 (32. Sd5 Sd4 och 32. T×d6 Df8) T×c6. På 33. Sd5 eller 33. Td3 följer 33. — Tc3. Bäst är väl därför 33. Sf1, som så småningom bör ge vit hela poängen.

32. Sd5

Ännu starkare förefaller 32. h4 med hotet f5, ty vit behöver inte frukta 32. — d5 33. S×d5 S×d5 34. Db3!

32. —	S×d5	33. T×d5	De8
34. Lf2	Tb8	35. Ld4	Lg7
36. L×g7	K×g7	37. D×d6	De7
38. e5	uppg.		

På 38. — Te8 kunde följa 39. h4 jämte Lh3 och Ld7.

Anm. för TfS av E. Åhman

En av de nya i Sverige-mästargruppen nästa år är tjugofemårige norrlänningen Nils Åke Malmdin, nordisk juniormästare 1963 och numera storstockholmare.

Nr 92. SICILIANSKT

Nils Åke Malmdin Jakobsbergs SK		Björn Johansson Arboga SK	
1. e4	c5	2. Sf3	d6
3. d4	c×d4	4. S×d4	Sf6
5. Sc3	a6	6. Le2	e5

Teorin avfärdar i denna ställning 7. Sf3, rekommenderar svart att därpå spela 7. — h6 och anger fortsättningarna: 8. Lc4 Le6 9. L×e6 f×e6 10. Sh4 Kf7! samt 8. Le3 Le6 9. 0—0 Le7 10. Dd2 0—0 11. h3 Sbd7 12. Tad1 Dc7.

7. Sb3	Le7	8. Le3	0—0
9. 0—0	Le6	10. f4	b5?

I ett parti mellan Smyslov och Petrosjan följde här 10. — e×f4 11. L×f4 Sc6 12. Kh1 Tc8 13. De1 Sd7 14. Td1 Sde5 15. Sd5 Lg5 16. Lg3 med ungefär lika spel.

Något farligare men troligen spelbart är också 10. — d5. På 11. f5 följer 11. — d4. Efter 11. e×d5 S×d5 12. S×d5 D×d5 13. D×d5 L×d5 14. f×e5 Sc6 15. Lf4 Sb4 16. Ld3 (16. c3 S×a2 17. Sd4 Lc5) Tac8 löper svart inte någon risk att förlora.

11. a4	b4	12. Sd5	L×d5
13. e×d5	Sbd7	14. f×e5	S×e5
15. a5!	Dc8		

Alternativet 15. — Sfd7 16. Sd4 Sc5 17. De1 Db8 18. Sf5 ser allt annat än lockande ut för svart.

16. Tf4	Db7	17. Td4	Tab8
18. Ta4	Da8	19. Lf2!	Sed7
20. Ta×b4	T×b4	21. T×b4	D×d5

21. — S×d5 22. Lf3.

22. D×d5	S×d5	23. Tb7	Td8
24. L×a6	Sc5	25. S×c5	d×c5
26. Lc4	Lf6	27. L×d5	T×d5
28. Tb8†	Td8	29. T×d8†	L×d8
30. a6	uppg.		

Anm. för TfS av E. Åhman

Johnny Ivarsson är född 1938, blev förstaklassare genom att vinna DM för Värmland 1965 och fortsatte till mästarklassen genom seger i regionmästerskapet 1966. Nästa år får han för första gången pröva sina krafter mot den svenska eliten.

Nr 93. SPANSKT

Gösta Pettersson Åstorps SS		Johnny Ivarsson Degerfors SS	
1. e4	e5	2. Sf3	Sc6
3. Lb5	a6	4. La4	Sf6
5. 0—0	Le7	6. Te1	b5
7. Lb3	d6	8. c3	0—0
9. d4			

Förberedes i allmänhet med 9. h3.

9. —	Lg4	10. a4	Dd7

10. — L×f3 11. g×f3 Dd7 12. Kh1 Dh3 13. Tg1 är inte bra för svart, eftersom 13. — Sh5 skulle besvaras med 14. Ld5.

11. a×b5	a×b5	12. L×f7†	K×f7
13. Db3†	d5	14. T×a8	

Vit kan inte spela 14. d×e5 T×a1 15. e×f6 L×f6 16. e×d5 för 16. — Sa5.

14. —	T×a8	15. S×e5†	

Om nu 15. d×e5 L×f3 16. e×f6, så vinner svart med 16. — Dg4.

15. —	S×e5	16. d×e5	

16. — S×e4!

Försvarspoängen! På andra springardrag skulle vit genom e×d5 få starkt spel.

17. T×e4	Ta1	18. Tf4†	Kg8
19. Dc2	Lg5	20. T×g4	

Annars 20. — Lf5.

20. —	D×g4	21. f3	Da4
22. Df5	T×b1		

Enklare förefaller 22. — Dd1† 23. Kf2 D×c1.

23. Dc8†	Kf7	24. Dd7†	Kg6
25. De6†	Kh5	26. Df7†	Kh6
27. De6†	g6	28. Dh3†	Kg7
29. Dd7†	Kf8	30. Dc8†	Kf7
31. e6†			

Eller 31. Dd7† Le7 32. D×d5† Kg7.

31. —	Kg7	32. D×c7†	Kh6
33. Uppg.			

Anm. för TfS av E. Åhman

Uppsaliensaren Sture Johansson hör också till dem som via juniormästerskap spelat sig upp i den svenska eliten. Och nästa år får han slåss med de verkligt stora.

Nr 94. SICILIANSKT

Sture Johansson Uppsala ASK		Rune Jansson Fagersta SS	
1. e4	c5	2. Sf3	Sc6
3. d4	c×d4	4. S×d4	Sf6
5. Sc3	d6	6. Lg5	e6
7. Dd2	Le7	8. 0—0—0	a6
9. f4	Ld7		

Svart har valt en mycket aktiv uppställning mot Rauserangreppet. Rockaden uppskjutes till förmån för ett direkt angrepp på damflygeln.

10. Le2

Ett ovanligt men inte nytt drag. Den vanliga metoden att organisera angreppet i centrum består i springarreträtten till f3 följd av e5. Vit spelar i stället på framstöten f5. Draget finns rätt utförligt behandlat i Gligoric—Sokolovs nya monografi.

10. —	b5	11. f5!?	b4

Svart har antagit utmaningen och vill nu gärna veta vad vit egentligen skall hitta på. Att flytta Sc3 kommer ej på frågan.

12. f×e6 f×e6(?)

Här spelar svart förmodligen bättre 12. — b×c3 13. D×c3! (ej 13. e×d7† för 13. — S×d7!) S×e4 och vit har väl inte något bättre än avvecklingen 14. L×e7 S×c3 15. L×d8 S×e2† 16. S×e2 f×e6 och svart står knappast sämre.

13. S×c6	L×c6		

14. e5!

Detta är poängen i vits spel. Med alla

pjäser färdiga till attack kommer vit till angrepp.

14. — b×c3?

Efter detta finns ingen räddning mer. Det är dock svårt att finna någon god fortsättning, t.ex. 14. — d×e5 15. De3 Sd5!? 16. S×d5! L×g5 17. Sc7† och vit får god kompensation för minusbonden liksom efter fortsättningen 14. — Da5 15. L×f6 L×f6 16. Se4 0—0 17. Lc4.

15. D×c3 Tc8 16. e×f6 Le4?

Här var 16. — g×f6 sista chansen till motstånd. Efter 17. L×a6 Tc7 18. The1 Le4 19. Lb5† Kf7 20. Lc4! har dock vit en lätt uppgift.

17. Lh5† g6 18. f×e7 Dc7
19. D×h8† Kd7 20. Dd8† uppg.

Anm. för TfS av
Sture Johansson

Lennart Liljedahl är yngst bland årets gruppsegrare i mästarklassen, endast 22 år. Efter att ha vunnit juniormästerskapet 1965 har han två gånger deltagit i mästarklassen, i Malmö delade han en tredjeplacering och i Stockholm blev han fyra. I nedanstående parti visar han prov på det frejdiga spelsätt som giort honom till en så fruktad motståndare.

Nr 95. NIMZOINDISKT

John Ljungdahl Hälsingborgs SS		Lennart Liljedahl Ulricehamns SK	
1. d4	Sf6	2. c4	e6
3. Sc3	Lb4	4. e3	b6
5. Se2	0—0		

Teorin anger tre fortsättningar, nämligen 5. Lb7, 5. La6 och 5. Se4, däremot inte det av svart här valda draget.

6. a3 L×c3 7. S×c3 d5
8. c×d5 e×d5 9. Ld3 c5

Trogen sin läggning spelar svart aggressivt och tar de risker hängställningen i centrum medför.

10. 0—0 Sc6 11. b3 Te8
12. Lb5 Lb7 13. d×c5 b×c5
14. Lb2 a6 15. Le2 d4
16. Sa4 De7 17. Dc1 Sd7
18. Lg4 Sce5! 19. L×d7?

Här måste vit spela 19. Dd1, vilket innebär att hans tidigare spelplan blivit vederlagd.

19. — Sf3†! 20. g×f3

På 20. Kh1 följer 20. — Dd6! 21. g3 D×d7.

20. — Dg5† 21. Lg4 L×f3
22. h3 Te4 23. Td1 T×g4†
24. h×g4 Dh6 25. Uppg.

Anm. för TfS av E. Åhman

Nr 96. OREGELBUNDET

Sven Platzack Ystads SS	Bengt Ekenberg Hälsingborgs SS

1. g3 d5 2. b3 c5 3. Lb2 Sc6 4. Lg2 e5 5. e3 Sf6 6. Se2 Le7 7. 0—0 0—0 8. d4 c×d4 9. e×d4 e4 10. h3 Lf5 11. Dd2 Te8 12. Sbc3 Tc8 13. Sd1 Dd7 14. Kh2 Ld6 15. Se3 Lg6 16. c4 Se7 17. Sc3 h5 18. f4 e×f3 19. T×f3 h4 20. T×f6 g×f6 21. Sg4 L×g3† 22. Kh1 Tc6 23. c×d5 Ta6 24. Se4 L×e4 25. L×e4 Sg6 26. d6 T×d6 27. Lf5 Dc6† 28. d5 T×d5 29. Dg2 T×f5 30. Sh6† Kh7 31. D×c6 b×c6 32. S×f5 Te2 33. L×f6 Sf4 34. Sd4 Th2† 35. Kg1 S×h3† 36. uppg.

Från nordenmästerskapet

Nr 97. SICILIANSKT

Åke Olsson Sverige		Aki Lahti Finland	
1. e4	c5	2. Sf3	Sc6
3. d4	c×d4	4. S×d4	Sf6
5. Sc3	d6	6. Lg5	e6
7. Dd2	a6		

Vanligen spelas här 7. Le7 8. 0—0—0 0—0 9. f4 S×d4 10. D×d4 och antingen 10. — Da5 eller 10. — h6. Textdraget syftar till att efter 8. 0—0—0 snabbare komma till motspel på damflygeln men innebär knappast någon förbättring.

8. Td1 Da5(?) 9. Sb3 Dc7
10. Le2 b5 11. a3 Le7
12. f4 Lb7 13. 0—0 Td8
14. De3! h6

Som fortsättningen visar en allvarlig försvagning. Men vit får starkt spel också efter 14. — 0—0 15. Dh3, då svart är i förlägenhet om goda drag. 15. — Sa5 är knappast spelbart på grund av 16. e5!, 15. — Sd7 besvaras med 16. L×e7 S×e7 17. f5 och 15. — Se8 med 16. Ld3.

15. Dh3 b4 16. a×b4 S×b4
17. Sd4! S×e4 18. L×e7 D×e7
19. f5 e5

20. Se6!! f×e6 21. S×e4?

En beklaglig dragomkastning. Efter 21. Lh5† Kf8 22. S×e4 kan svarts ställning inte längre försvaras. På 22. — Kg8 skulle följa 23. f6 och efter 22. — Sd5 23. T×d5 e×d5 24. f6 Dd7 25. f×g7† K×g7 26. Dg3† blir det matt.

21. — 0—0! 22. Sg3 S×c2?

Nu blir det åter fart på vits angrepp. Det naturliga försvarsdraget var 22. — Sd5, som vit troligen bäst bemöter med 23. Sh5, varefter svart ej kan slå på f5 för Lc4. 23. — Sf6 besvaras enklast med 24. f×e6 och 23. — Sf4 med 24. S×f4 e×f4 25. f×e6.

23. f×e6 Sd4 24. Lg4 Lc8
25. Tf7! Dg5 26. Tdf1 Tfe8
27. Se4 Dg6 28. Sf6†! g×f6
29. T7×f6 Dg7 30. Dh5 L×e6
31. Tg6 L×g4 32. T×g7† K×g7
33. Tf7† uppg.

Anm. för TfS av E. Åhman

Nr 98. SPANSKT

Ulf Andersson Sverige		Dan de Lange Norge	
1. e4	e5	2. Sf3	Sc6
3. Lb5	a6	4. La4	d6
5. L×c6†			

Vanligare är nu för tiden fortsättningen 5. c3 Ld7 6. d4 Se7 7. Lb3 h6 8. Sbd2 Sg6 9. Sc4 Le7 10. 0—0 Lg5 med avsikten att antingen få öppen h-linje eller efter 11. Se3 L×e3 eliminera den springare, som från d5 skulle utöva ett besvärande tryck.

5. — b×c6 6. d4 f6
7. Le3 Se7 8. Sc3 Tb8

Svart blandar ihop två varianter. Textdraget är gott, om vit har spelat 8. c4 men på 8. Sc3 bör genast 8. — Sg6 ske.

9. b3 g6?

En försvagning av kungsställningen, som dessutom berövar Se7 dess naturliga utvecklingsfält.

10. h4 Lg4 11. Dd3 Dc8

Efter 11. L×f3 skulle svart få svårt att avvärja brytningarna på f4 och h5.

12. Sd2 e×d4

Ett omotiverat uppgivande av den punkt som skall vara stöttepelaren i svarts ställning. Men efter 12. — Lg7 13. f3 och g4 är svarts ställning inte heller bra.

13. L×d4 Lg7 14. f3 c5
15. Le3 Ld7 16. Sc4 Sc6
17. h5 f5 18. h×g6 h×g6
19. T×h8 L×h8 20. Kf2 Sb4
21. Dd2 Dd8

Eller 21. — Lb5 22. Th1 Kf7 23. Sd5!

22. Th1 Df6 23. e5! d×e5
24. Th7 Le6 25. Lg5 Df8
26. a3 Sc6 27. Sd5 Tc8
28. S×c7† T×c7 29. T×c7 Sd4
30. c3 e4 31. Df4 Sb5
32. Te7† D×e7 33. Db8† uppg.

Anm. för TfS av E. Åhman

Fler partier från SM och Nordiska Mästerskapet följer i nästa nummer.

Kommentar till kommentarer

Med anledning av Sture Olssons artikel "Kring ett skönhetspris" (TfS nr 4) påpekar Uno Elofsson, Göteborg, att draget 10. e5!? inte är någon nyhet. Han skriver:

"Draget finns angivet redan i Pircs bok om Kungsindiskt (1959). Pirc åberopar ett parti Lehmann—Toran, München 1954. Toran fortsatte där försiktigare med 10. — Sfd7. (Så spelade f.ö. även Donner mot Szabo, Bamberg 1968, och vann i 24 drag.

Fortsättningen 10. — d×e5 förekom i partiet End—Iljagujev, juniorlandskampen Sverige—Sovjet 1961. End fortsatte där med 12. e6 och vann en vacker seger. Denna

(Forts. på sid. 194)

STUDIER

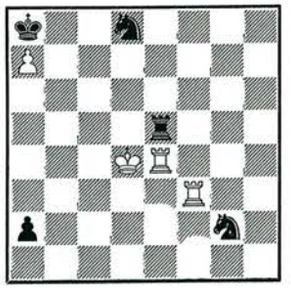
Bidrag och lösningar till
ERIC UHLIN, Ivar Claessons gata 7 a, 442 00 Kungälv

1486. P. Joita och V. Nestorescu, Bukarest
Original

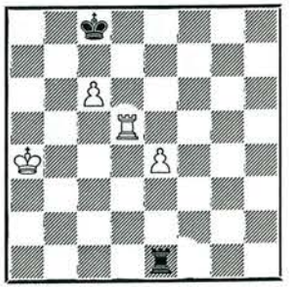
3+4=7 Remi

1487. P. Perkonoja, Åbo
Original

4+5=9 Remi

1488. W. Proskurowski, Warszawa
Original

4+2=6 Vinst

Lösningsfrist: 30 september 1969.

Lösningar till 1478—1480, nr 4/1969

1478 (Ulrichsen) Ke4, Le8, Bb5, d6, g2, h5 — Kg4, Le1, Sa1, Bb4, g7. Vinst. *1. h6 g×h6 2. Lh5† K×h5 3. d7 Lh4 4. b6 Sb3 5. b7 Sc5† 6. Kf5 S×b(d)7 7. g4 matt.* Ingen ny idé, men väl gestaltad (PP).

1479 (Kasparjan) Ke6, Lb6, Se4, e8 — Kh6, Bh3. Vinst. *1. S8f6! h2 2. Kf7! Ld5 (e8)† 3. S×d5 (e8) h1D 4. Le3† Kh7 5. Sg5† Kh6 6. Se6† Kh5* (6. — Kh7 7. Sf8† Kh8 8. Ld4 matt) *7. Sf6† Kh4 8. Lf2† Kh3 9. Sf4† Kh2 10. Sg4 matt.*

1480 (Kasparjan) Kc2, Tc1, g8, Bg7 — Kh7, Ta4, La1, b5, Bg4. Remi. *1. Tb8! Lc4 2. Th8†! K×g7 3. Th4 Le6 4. T×g4†! L×g4 5. Kb3* (Det aktuella kraftfältet utgöres nu av rektangeln a1—a4—g4—g1. Om 5. — Ta6, så 6. Tg1 remi). *5. — Ld7 6. Tc7 Td4 7. Ta7 Td1 8. Kc2 remi.* (Kraftfältet har förskjutits 90°: a1—a7—d7—d1).

Lösarlista 1478—1480, nr 4/1969

		1478	1479	1480	S:a
K. Kaikko	33	3	3	0	39
E. Karlsson	39	0	3	0	42
O. Lundgren	27	0	3	0	30
R. Nilsson	36	3	3	3	45
P. Perkonoja	46	3	3	3	55
E. Svedberg	27	3	3	0	33

O. Lundgren har krediterats 9 poäng för 1469—1471.

(Forts. från sid. 193)

fortsättning förekom också i partiet Zaharov—Nemet, match Sovjet — Jugoslavien 1963, likaledes vunnet av vit, samt i ett parti Udovcic—Marovic 1964, citerat av Pachman.

Vad slutligen Vladimirovs parti angår, så har detta en föregångare ända till svarts 15:e drag, nämligen Forintos—Haag, 1964, likaså citerat i senaste Pachmanupplagan. Svart fortsatte där med 15. — Lf5. Så fortsatte f.ö. även pariet Kupka—I. Saitsev, citerat i Schackronden nr 3 1968.

Draget 10. e5!? har således många föregångare. Som stamparti får väl t.v. betraktas Lehmann—Toran.

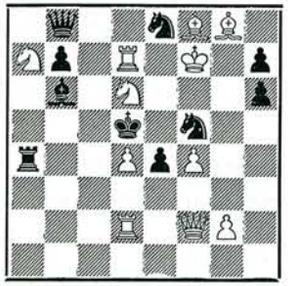
Dessa små påpekanden minskar givetvis inte värdet av Sture Olssons artikel. Det är utmärkt, att detta fina parti blivit publicerat med så utförliga kommentarer och därtill belyst med exempel ur författarens egen praxis."

Vidare meddelar oss Erik Mossborn, Malmö, att draget 10. e5 förekom i mötet Jongsma—Beni, Beverwijk 1966, med fortsättningen 10. — d×e5 11. f×e5 Sg4 12. 0—0 S×e5 13. Lf4 S×f3 14. L×f3. Även Lars Grahn, Malmö, hänvisar till det av Elofsson nämnda partiet Zacharov—Nemet och förmodar, att detta är stampartiet, men som Elofsson visat är detta inte fallet.

??? PROBLEM

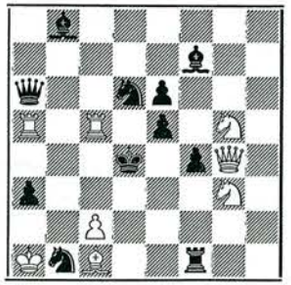
Bidrag och lösningar till
HILDING FRÖBERG, Midgårdsvägen 8, 136 00 Handen

12636. C. Mansfield, Worthing (England)

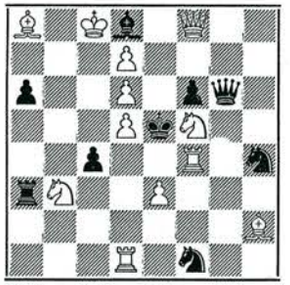
Matt i 2 drag

12637. Tapani Tikkanen, Iisalmi (Finland)

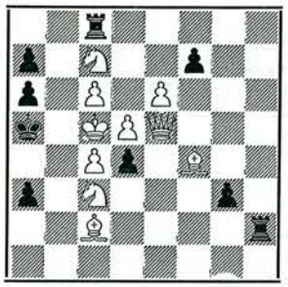
Matt i 2 drag

12638. Herbert Ahues, Bremen (Tyskland)

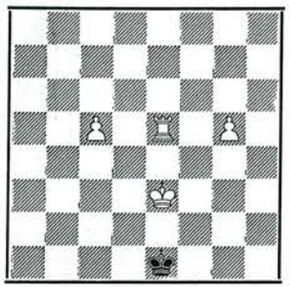
Matt i 2 drag

12639. V. Somerpuu & J. Hannelius Kangasala (Finland)

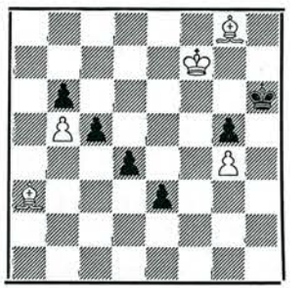
Matt i 3 drag

12640. Odd E. Backe, Hamar (Norge)

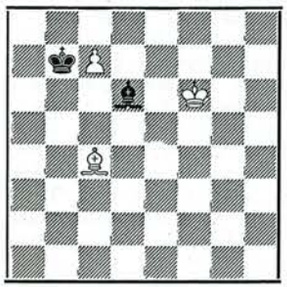
Matt i 3 drag

12641. Saturnin Limbach, Czestochowa (Polen)

Matt i 3 drag

12642. S. Kizilitschenko, Nikolajev (USSR)

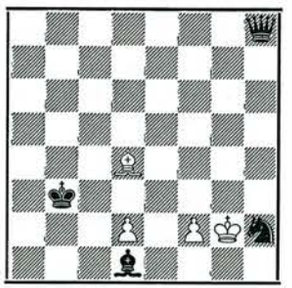
Hjälpmatt i 2 drag
3 lösningar

12643. Bertil Gedda, Göteborg (Sverige)

Självmatt i 3 drag

12644. Martin Nordström, Hörnefors (Sverige)

Hjälpmatt i 5 drag

Lösningar till problemen 12563—12571, häfte 1 1969

12563 (Larsson) 1. Db4, 2. Sb5; Lc6. 2. Db8; Sc3. 2. D×c5; T×e8. 2. Sf5. Förspel: Le6. 2. d×c5; Lc6. 2. d×e5. Försök: 1. Df4? T×c8!; Le6? 2. Df8; L×e4? 2. S×e4; Se3? 2. D×e5. Av förspelsmatterna efter Lc6/Le6 förändras den ena i förförelsen 1. Df4? och den andra i lösningen (KW).

12564 (Zilahi) 1. Sc4. Försök: 1. Kg8? Lb2! 1. Sa4? d6! 1. S×d7? Le3! 1. Sc8? Td2! Enkel men estetiskt tilltalande framställning av frigörningstemat från senaste "vänkampen" (KW).

12565 (Laue) 1. Lf5, 2. Th1; g4. 2. Lh7. Försök: 1. Tc2? Sg6! (g4? 2. Tc5). 1. S6e5? L×e4! (g4? 2. Sc6). 1. S7e5? Lc8! (g4? 2. Sd7). Förförelserna och lösning(en är mycket enhetliga: frigörning — switch-back (KW). Återtåg av vit mattsättande pjäs i försök och lösning. Utmärkt! (LL).

12566 (Hemmingsson) 1. Dc6, 2. D×h6, K×h6/K×g4. 3. Th4/Dg5; K×g4. 2. Df3, Kf5/Kh4. 3. g4/Dh3; Se6. 2. D×e6. Angenämt problem med 4 modellmatter och fina förförelser (EK).

12567 (Jensen) 1. De1, 2. Sc3; T×e2. 2. Td2 (dual 2. Td3); L×e2. 2. Td3 (dualer 2. Td2/2. Da5); Ta7. 2. Td7. Bil. 1. D×h5, Sg5. 2. Dg6.

12568 (Lindgren) 1. Le4, 2. Sc7/2. c3; T×e4. 2. Sc7, Kb4. 3. S×d5; L×e4. 2. c3, Ka4. 3. Sc5; T×c2. 2. L×c2, 3. Dc7. Försök: 1. Se4? 2. Sb8/2. Sc7/2. S6c5/2. c3; T×e4. 2. Sc7; L×e4. 2. c3. Parad T×c2! Förförelsespel och lösning ger förändrade modellmatter (LL). Den i diagrammet opparerade schacken på e7 har visserligen tematisk betydelse (annars bil. 1. c3), men är ändå en otrevlig svaghet (KW).

12569 (Jonsson) A) 1. Td6, Sd5. 2. Sf5, Sd8. B) 1. Sf7, Se4. 2. Te5, Sd4. Den vita S på c6 fängslas av svart och frigöres av vit på 2 olika sätt. Frigörningarna är tematisk renodlade eftersom vit även kan spela Sg8 och Se8 (LL).

12570 (Wirtanen) 1. Se8, d1D. 2. D×e7, Dd6. 3. Sh8, D×e7, men tyvärr finns även d1D. 2. Dd5, Dd5; d1T. 2. De5, Td5. 3. S×e7, T×e5; d1L/S. 2. Dd6, e×d6. 3. L×d1, d5.

12571 (Lindgren) 1. g8S, Ke6. 2. f8S, K×d6. 3. e8S, K×c6. 4. d8S, Kb6. 5. c8S, T×c8. 6. b×c8S, Ka6. 7. Tg6, S×g6; 1. g8S, T×g8. 2. f×g8S, Ke6. 3. e8T, K×d6. 4. d8T, K×c6. 5. c8T, Kb6. 6. b8T, Ka6. 7. Tg6, S×g6; 1. g8S, Ke6. 2. f8S, T×f8. 3. e×f8S, K×d6. 4. d8T etc. Om Tb8 slår en av de förvandlade springarna, slår vit tillbaka med S-förvandling, varefter resten av bönderna förvandlas till torn (SGS). Lindgren har de senaste åren gjort flera problem med en mängd vita bönder på 7:e raden som efter hand förvandlas, men denna uppgift där T-förvandlingarna ökar och S-förvandlingarna minskar i aritmetisk serie måste vara en av de bästa (KW).

Rättelse: Problem nr 12630 är ett bokstavsproblem (diagrammet visar bokstäverna TS) och är tillägnat Timo Sarvela som nyligen fyllt 50 år. Sarvela tillhör även TfS skickliga lösarskara. Vi gratulerar!

REKRYTERINGSKAMPANJENS PROBLEMLÖSNINGSTÄVLING

A. Werle

Matt i 3 drag

(lösning nedan)

Följande 47 lösare, som alla kommer att få bokpriser, klarade uppgiften: Bo Andersson, Henrik Andersson, Peter Andersson, Sixten Andersson, Gerhard Bergkvist, Stefan Bergström, Bengt Boman, Ingemar Carlsson, Henrik Carstinge, Johan Cederström, Jan-Peter Dahnberg, Leif Danielsson, Staffan Edin, Peter Elm, Per Gamm, Håkan Haag, Lars-Erik Hamre, Lars Hansson, Sören Hellman, Åke Hesselius, Johnny Häggström, Evert Jaensson, Hans Johansson, Stefan Johansson, Sven Johnsson, Sven-Olof Jonsson, Roland Jönsson, Esa Jääskeläinen, Lars Larsson, Lefèvre, Sven-Erik Levan, Lennart Lindbäck, Torgny Magnusson, Rino Navacchi, Ivar Nilsson, Mats Nilsson, Jan-Olof Nordmark, Jan Ohlinder, Åke Ohlinder, Stefan Petersson, Ulrich Schmitt, Gunnar Söderberg, Ronny Thudin, Tomas Tjus, Lennart Wahlström, Ola Westerlund, Tomas Östmark.

Lösning: 1. g8T (ej dam för patt) f6 2. Tg1 f5 3. Ta1 matt. 1. — f5 2. Lb2 a×b2 3. Ta8 matt.

Rätt pris på
SCHACKKLOCKA

I annons om den internationella schackklockan Garde hade tryckeriet av misstag infört felaktig prisuppgift.

Rätt pris:

Kr. 48:— inklusive moms.

Frakt tillkommer.

LUNDINS SCHACKFÖRLAG
Torbjörn Klockares Gata 15
113 30 Stockholm
Tel. 08/33 70 01

VÄRLDSPAKET!

Tio intressanta nummer av schacktidskrifter från 10 olika länder endast ..... kr 10:—

Tio olika spanskspråkiga tidskriftsnummer ..... kr 8:—

Tio olika tyskspråkiga tidskriftsnummer ..... kr 8:—

Tio olika slaviska tidskriftsnummer ..... kr 8:—

Märk talong: resp. Världspaket, Spanskt paket, Tyskt paket, Slaviskt paket.

Allt från 1960-talet.

Halvårsprenumeration

1969 n:ris 6—10 endast Kr 11:— för medlem i Sveriges Schackförbund, för övriga Kr 13:— varvid prenumerant i Sverige erhåller ett halvt års medlemskap i TfS Kamratförbund!

Portofritt efter inbetalning till

Tidskrift för Schack
Box 7123 — Göteborg 7
Postgiro 60 46 34

ALLT I SCHACK

SM-Bulletinen, Sundsvall .. häft.	10:—
Schackprotokoll per tusen	30:—
d:o med namntryck tillkommer	3:—
Protokollböcker, för 40 partier, per st.	3:50
Protokollböcker, dubbla för 15 partier, per st.	2:25
Rondlistor, med rondlistor tryckta på båda sidorna:	
Rondlistor f. 4 o. 6 delt. per st.	0,05
Rondlistor f. 8 o. 10 delt. per st.	0,10
Rondlistor f. 12 o. 14 delt. per st.	0,15
Rondlistor f. 16 o. 18 delt. per st.	0,20
Rondlistor f. 20 o. 22 delt. per st.	0,25
Förseglingskuvert per st.	0,10
Förseglingslappar per st.	0,05
Monradskort, användes även till placeringskort per st.	0,08
Laguppställningar för seriematcher	
för 4 och 6 deltagare per st.	0,10
för 10 deltagare per st.	0,15
för 15 och 20 deltagare per st.	0,20

Moms + porto tillkommer på priserna

STOCKHOLMS SCHACKFÖRLAG
Henry Andersson
Brännkyrkagatan 71 117 23 Stockholm
Tel. 08 - 69 42 37 Postgiro 55 08 86

NYUTKOMNA BÖCKER

Berglund/Ahlm: Interzonturneringen Stockholm 1962 (1. Fischer) många partier kommenterade 16:65

Berglund: Int. turn. Stockholm 1963/64 (1. Smyslov) 6:65

Hultberg: Strategi i miniatyrproblem 13:35

Fischer: My 60 memorable games 42:—

NYINKOMMEN:

Larson: Swing med Caissa — en fascinerande problembok! 13:35

OBS! Priserna inkluderar moms men inte porto.

Rekvirera vår nyutkomna antikvariska lista samt kompletteringslista till vår katalog 1969 över nyutkomna böcker.

Schackbulletinens Förlag
Box 323, 751 05 Uppsala 1

V. g. sänd skriftliga order då vi inte har någon fast telefontid.

SCHACKFÖRENINGAR

vid behov av

program,
jubileumstryck,
schacklitteratur,
resultatlistor
och övriga trycksaker
vänd Eder med förtroende
till

VÄSTERGÖTLANDS TRYCKERI

Östra Kungshusg. 13, Skara, Box 94, Tel. 0511/13400

TIDSKRIFT FÖR SCHACK erbjuder

äldre årgångar av Tidskrift för Schack

Vid beställning för minst 10 kronor är leveransen portofri.
Vid beställning av minst 10 årgångar lämnas 15 % rabatt på nedanstående priser.

Årgång	Pris	Årgång	Pris	Årgång	Pris
1910 åter tillgänglig ...	20 kr	1921	6 kr	1960	10 kr
1911	8 „	1924	6 „	1962	12 „
1913	8 „	1927	3 „	1963	12 „
1914	8 „	1931	6 „	1964	12 „
1915	8 „	1932	6 „	1965	12 „
1916	10 „	1956	12 „	1966	12 „
1919	8 „	1957	12 „	1967	12 „
1920	5 „	1958	10 „	1968	14 „
		1959	10 „		

Beställning kan göras hos Tidskrift för Schack, Box 7123, Göteborg 7, eller genom insättning på postgiro nr 60 46 34.

Komplettering av ofullständiga åtgångar sker i görligaste mån till humana priser mot insändande av lista över saknade nummer. På begäran söker TfS även anskaffa andra årgångar än de ovannämnda.

Berika Ditt schackbibliotek med en serie årgångar av TfS — en fascinerande kavalkad i ord och bild av 1900-talets svenska och internationella schackliv!

Beställ innan lagret sinar!

TIDSKRIFT FÖR SCHACK

VÄSTERGÖTLANDS TRYCKERI - SKARA 69 14476